El mort en vida

7370

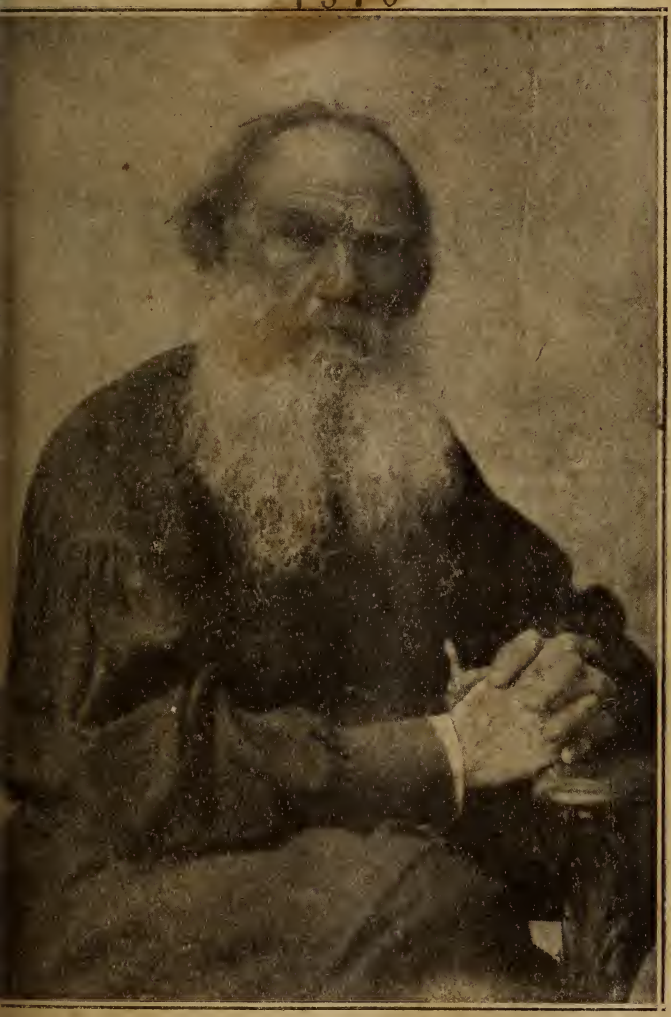

13

Traducció Catalana

LLEÓ TOLSTOI

Tolstoi, Lev Nikolaievich, graf. 1828-1910

EL MORT EN VIDA

Drama en 6 actes y 12 quadros

Traducció Catalana
de Narcís Oller

Queda prohibida tota reproducció, traducció y representació sens permís del traductor.

La Societat de Autores Españoles, es la encarregada de cobrar els drets.

Queda fet el dipósit que marca la Ley.

BARTOMEU BAXARÍAS
EDITOR : : Alt Sant Pere, 17
BARCELONA : : : : : 191

Persones

FEDOR VASSILIEVITCH PROTASSOF, (Fedia)
ELISABETA ANDREEUNA, (Isabel) sa muller.
MICHA, llur fill.
ANNA PAULOUNA RAHMANOVA, mare de l'Isabel.
SACHA, la germana de l'Isabel.
ANNA DMITRIEUNA KARENIN.
VICTOR MIKHAILOVITCH KARENIN, son fill.

PRINCEP SERGI ABRESKOFF.
AFREMOFF.
STAHOFF.
BOUTKEVITCH.
KOROTKOFF.
IVAN PETROVITCH ALEXANDROFF.
PETROUCHKOFF.

Amics d'en Fedia

IVAN MAKAROVITCH, (El Tzigá.)
NATASIA IVANOUNA, sa muller.
MAXA, sa filla.
ARTEMIEFF.
EL JUTJE D'INSTRUCCIÓ.
PEROUCHIN, advocat.
Tziganes, Músics, Militars, Advocats, Públic, Criats; etz. etz.

672476

PRIMER ACTE

L'escena a Sant-Petersburg. Menjadoret del pis d'en Protassoff.

ESCENA I

ANNA PAULOUNA *y la* DIDA

Ana Paulouna, senyora d'edat un xic grossa y de cabells blancs, sòla y a punt de pendres el thè. Un samovar damunt la taula. La Dida entra amb una thetera a la ma.

Dida. Voldría ferme'l favor d'un poc d'aigua pel thè?

Anna Paulouna. Prènlo... Còm segueix el nen?

Dida. Neguitoset encara. Lo que sempre he dit; les se yores no se'ls poden criar els fills, perque en quant tenen un disgust, la criatura'n pateix. ¿Còm vol vostè que li puga donar bona llet una senyora que no dorm ni menja y que no fá sinó plorar?

Anna Paulouna. Vols dir que no está un xic més tranquila, encara?

Dida. Tranquila?... Me fa una pena, pobreta!... Ara mateix, posantse a escriure, ha tornat a arrencar el plor.

ESCENA II

Les mateixes y SACHA

Sacha. *(Entrant, a la Dida).* La senyora us demana, Dida.

Dida. Vaig, vaig.

Se'n va.

Anna Paulouna. M'estava dient la Dida, que la Isabeleta encara plora tant. No sé, no sé perqué s'ho ha de pendre aixís!

Sacha. Mamá'm fas riure! ¿Còm vols que s'ho prengui la qu'ha tingut de separarse del marit... del pare del seu fill?

Anna Paulouna. En aquest càs?... Millor... Feta la resolució... prou. Si jo, sa mare, no solament he consentit que deixés al seu marit, sinó que n'estic contentíssima, senyal qu'ell s'ho merexía. Alegre hauría de estar y no pas trista d'haverse desfet d'un home com ell... valent tresor!

Sacha. No diguis això, mamá; que no es vritat, y tu ja ho sabs. En Fedia no es cap mal marit; al contrari, se portava amb ella admirablement amb tot y els seus defectes.

Anna Paulouna. Malversant la fortuna de uns y altres. Si't sembla?

Sacha. Mai ha malversat un céntim que no fos seu.

Anna Paulouna. Crèus que lo de la seva dòna també es d'ell?

Sacha. Ignorem per ventura qu'ell va entregar tot lo seu a'n ella?

Anna Paulouna Gran cosa! Com que ja

sabia qu'ho disbauxaría tot, aixís la font rajaría més temps. Perxò va ferho.

Sacha. Malgastés o nó, jo entenc que la dòna no s'ha de separar perxò del marit, y sobretot d'un marit com en Fedia.

Anna Paulouna. Segons tu, doncs, li haviem de permetre que la deixés sense un clau y qu'acabés portantnos a casa les seves fulanes tziganes?

Sacha. Ell no'n té d'això que tu vóls dir.

Anna Paulouna. Sembla increible qu'us hagueu deixat embaucar aixís per ell! No ho ha lograt de mi, nó Perque'l conec... y ja ho sab, ell, que'l conec bé. Jo, en lloc de l'Isabel, ja fa un any que hi hauria romput.

Sacha. Y amb quin goig qu'ho dius!

Anna Paulouna. Amb goig, no. Ho pots ben creure. Que no'n dona a cap mare'l tenir una filla divorciada. Però, que no es mil vegades preferible això, a tenir de aguantar tota una vida de disgustos y de llàgrimes continues? Perxò dono gràcias a Deu de que l'Isabel s'haja a la fi decidit a acabar amb el malestar d'aquesta casa y de ella, principalment.

Sacha. Oh! tu ja ho dius que s'ha acabat!

Anna Paulouna. Consentint ell el divorsi...

Sacha. ¿Qnè'n trauriem?

Anna Panlouna. Què? Que la teva germana, jove com es, podría trobar encara qui, en lloc d'aquell, sabés ferla felissa.

Sacha. Per Deu no diguis això! Quín disbabarat!... Mai l'Isabeleta estimarà cap més home!

Anna Paulouna. Deslligada d'en Fedia, perquè no? No li faltarán pretendents ben

millors qu'ell y que's tindrán per ben ditxosos d'esposarla?

Sacha. Mamà! mamà! De segur que tu ja pensas amb en Victor Karenin.

Anna Paulouna. No ho nego, sí. Fa més de dèu anys qu'ell se l'estima y qu'ella no ho veu amb mals ulls.

Sacha. Sí, que se l'estima, però no pas per casarsi. L'afecte que's tenen es el d'una pura amistat de noys.

Anna Paulouna. Bé, ja sabem com acaben aqueixes amistats... si desapareix l'obstacle...

Entra la cambrera.

ESCENA III

Dits y la CAMBRERA

Anna Paulouna. Què hi há?

Cambrera. La senyora ha enviat dues ratlles al senyor Karenin.

Anna Paulouna. La teva senyora?

Cambrera. Ella, si senyora, ella.

Anna Paulouna. Y què?

Cambrera. Que'l senyor Karenin ha respost dihent que vindria tot seguit.

Anna Paulouna. (*Pensant*). Qui del llop parla... Què dèu volerli? (*A Sacha*). Sabs tu perquè'l demana?

Sacha. Sí... es a dir, no.

Anna Paulouna. Ja fora molt... Sempre misteris!

Sacha. Quan ella entri, ja'ho dirà.

Anna Paulouna. *(Bellugant el cap; a la criada)*. Enpòrtaten el samovar y tórnamel escalfar. *(La cambrera'l pren y se'n va. L'Anna a Sacha, que fa acció d'anarsen)*. Ho veus si tenía rahó jo? Tot seguit l'ha enviat a buscar.

Sacha. Sí, però será per alguna altra cosa.

Anna Paulouna. Perquè vols que sigui?

Sacha. Ay, mamà! Amb en Kerenin te creus que pensa?... Com jo mateixa!

Anna Paulouna. Ja ho veurem; ja la conec jo. Si'l fa venir, es perque'l cor li demana un bon consol.

Sacha. Doncs la coneixes ben poc, mamà, si et creus...

Anna Paulouna. Ja m'ho sabrás dir... Y no't pensis: jo m'en alegro.

Sacha. Bé, bé, els fets dirán.

Se'n va talarejant.

Anna Paulouna. *(Aixecant el cap)*. Ara vá bé, ara... aixís m'agrada!

ESCENA IV

ANNA PAULOUNA, *la* CAMBRERA *y aviat*

VICTOR KARENIN

Cambrera. *(Entrant)*. Senyora: hi ha'l senyor Karenin.

Anna Paulouna. Feslo entrar aqui y avisa a la senyora.

(Fet un signe a'n en Karenin, la cambrera se en va per la porta que comunica amb les habitacions de l'Isabel.)

Karenin. (*Entra y saluda*). He vist amb goig que la filla de vostè m'enviava a buscar quan precisament jo ja tenía'l propòsit de venir. Suposo que segueix bé?

Anna Paulonna. No tè novetat; al moment serà aquí; el nen es el qui no segueix prou bé. (*Amb tristesa*). Hem passat tants disgustos! En fí, vosté ho sab prou.

Karenin. Sí, com que precisament abans de ahir jo'm trobava aquí quan se va rebre la lletra d'ell... Però vol dir qu'aqueixa resolució serà irrevocable?

Anna Paulouna. No faltaría més! Quin disbarat no fora, ara, desfer lo que ja'està fet.

Karenin. Senyora, aquest determini es molt gros: dels que cal consultar amb el coixi.

Anna Paulouna. Es veritat. Però quan una situació s'ha fet ja tan insostenible com aquella... El mateix Fedia reconeix que després de tot lo qu'ha passat, li es impossible tornar a casa.

Karenin. Hi há coses que...

Anna Paulouna. Còm vol? Son masses les que'ns ha fet! Ell meteix va jurar que si reincidia, renunciaría a tots els seus drets de marit y que deixaría a la seva dòna en completa llibertat.

Karenin. Llibertat! Però quina es la llibertat d'una dòna lligada pel vincle del matrimoni?

Anna Paulouna. Y el divorci? Ell va prometre no oposarhi y nosaltres insistirém en que cumpleixi lo promés.

Karenin. L'Isabel l'estima tant, senyora...

Anna Paulouna. N'ha fetes massa, pera que'n quedi gayre re d'aquell amor. Un

home que té tots els vicis: que s'emborratxava, que mentía, que la traia!... ¿Quí pot voler semblant marit?

Keranin. Què no pòt, l'amor?...

Anna Paulouna. L'amor! l'amor! No pas el posat en un vil, si se li pert la confiansa!... Vostè encara no ho sab tot lo qu'ha passat. (*Mira de rehull les portes y ho relata depresset*). S'ho ha fet malbé tot; té tots els bens hipotecats, no tenía ja ni un clau amb que pagar els interessos. Per fi, el seu oncle li envía dos mil rubles per pagar, y ell se'ls embutxaca, se'n va, no torna, y aquí em té la seva dòna esperantlho amb el nen malalt, quan arriba una lletra d'ell demanantli que li envii tota la roba.

Karenin. Sí, ja ho sabía, ja van contarmho.

Entre l'Isabel y Sacha.

ESCENA V

Dits ISABEL *y* SACHA

Anna Paulouna. Aquí tens l'amic Karenin. No'l demanavas?

Karenin. Dispensi... la senyora m'estava parlant..,

Saluda a abduas germanes.

Isabel. Quan li agraheixo... Necesito un favor que no puc demanar sinò a vostè.

Karenin. Disposi. Amb tot lo que jo pugui...

Isabel. Vostè sabía ja tot lo que'm passava ¿vritat?

Karenin. Tot.

Anna Paulouua. Jo'ls deíxo. (*A Sacha*). Deixemlos sols.

Se'n va amb Sacha.

ESCENA VI

ISABEL *y* KARENIN

Isabel. En Fedia va tornarme escriure rompent del tot. (*Aguantantse amb penes el plor*). Me va fer tant mal... tant,... en fi... que vaig contestar que bé.

Karenin. Entenc. Y ara, vostè, se'n penedeix.

Isabel. Sí, he vist qu'havía fet malament: que tot es preferible a una ruptura. Voldría ferme'l favor de entregarli aquesta lletra. Li demano per caritat, Victor. Donguíli vostè mateix y... vegi... vegi si'l pót fer tornar!

Karenin. (*Sorprès*). Això espera?

Isabel. Díguili que li demano qu'oblidi tot lo passat y que torni!... Vostè extranyarà que no haja confiat aquestes ratlles al correu? Conec massa a'n en Fedia. El seu primer impuls sería bó, com sempre: però després, se deixaría imfluir, se repensaría y acabaría per fer tot lo contrari de lo pensat primerament.

Karenin. Hi faré tot lo que puga.

Isabel. Li dèu estranyar que jo acudi a vostè per...

Karenin. No!... Però... sí, en vritat... no esperava que...

Isabel. Perdonimho...

Karenin. No digui això!

Isabel. Li demano a vostè, perque jo sé com l'estima a'n ell...

Karenin. A'n ell y a vostè. Ja sab, Isabel, que desitxo més la felicitat de vostè que la meva. Li agraheixo molt aquesta proba de confiansa, y no dubtí que m'esmeraré en correspondrehi dignament.

Isabel. No'n dubto gens... Deixim comunicarli tot. Aquest matí, he tingut una entrevista amb l'Afremoff pera dercubrir el cau del meu marit. M'ha dit qu'era amb les tziganes. Aquest contacte m'esborrona: temo que si no le'n en trayem a temps, me el perdrán, me'l perdrán del tot. Perxò crec que convé no pensarshi més. Puc confiar doncs, en que me l'anirá a buscar, ¿vritat?

Karenin. En absolut. Y tot seguit.

Isabel. Sí, facim aquesta gracia. Díguili que li perdono tot... que torni... que torni!...

Karenin. (*Aixecantse*). ¿Ahont diu que'l trobaré?

Isabel. Allá hont canten les tziganes. Jo hi he anat... He arribat fins a l'entrada... he estat a punt de ferli passar aqueix pleç... però, reflexcionanthi... he cregut millor que ho fes vostè... Aqui té l'adressa... Díguili que torni, que li perdono tot. Faciu pel bon afecte que'ns porta, per la nostra bona amistad, Karenin.

Karenin. Repeteixo que hi faré tot lo possible.

Saluda y se'n va.

ESCENA VII

ISABEL *sola; després*, SACHA

Isabel. Imposible! Jo no podría, no podría aguantarho!...

Sacha. Li has encarregat? (*L'Isabel ja que sì amb el cap*). Y hi ha consentit?

Isabel. Si, el pobre!

Sacha. No entenc perquè has acudit a'n ell?

Isabel. De quí'm podía millor valdre?

Sacha. Però no sabs qu'està enamorat de tu?

Isabel. Va estarho; allò ja ha passat... Ademés, aquí volíes qu'acudís?... Te sembla si tornarà'l meu marit?

Sacha. N'estic segura, perque...

ESCENA VIII

Dites y ANNA PAULOUNA

Anna Paulouna. (*Entrant*). Ahont ès en Victor?

Isabel. Ja ès fòra.

Anna Paulouna. Ja?

Isabel. Es a cumplir el meu encàrrec.

Anna Paulouna. Quín encàrrec?... Tu també me'l amagarás?

Isabel. No, mamà. Li he demanat que portés duhes ratlles meves a'n en Fedia.

Anna Paulouna. Al teu marit?

Isabel. Sí, a'n en Fedia.

Anna Paulouna. Però no'm deyes que tot s'havia acabat entre vosaltres?

Isabel. Mamà jo no'm puc separar d'ell!..

Anna Paulouna. Còm! Ja hi tornèm?

Isabel. Ho he probat; m'hi he esforçat; no puc. Abans que deixarlo, ho soportaré tot.

Anna Paulouna. Es a dir que'l vòls fer tornar?

Isabel. Sí.

Anna Paulouna. Tu t'ajuntaríes altre vegada amb aquell homenot?

Isabel. Ten la caritat de no parlar aixís del meu marit!

Anna Paulouna. De qui va serho, vols dir.

Isabel. Del qui ho ès encara.

Anna Paulouna. Un pròdic, un borratxo, un tronera! Y tu no te'n pots separar?...

Isabel. No'm martiritzis així, mamà! Encara no pateixo prou? Sembla que't complaguis en aumentarme'l torment!...

Anna Paulouna. Qnè? Que't martiritzo?... Molt be, no tinguis por, me'n aniré; no vuy presenciar semblants baixeses. (*L'Isabel cessa de plorar*)... Ara ho veig clar!... Us faig nòsa, jo sô un destorb, no puc compendre'l vostre procedir, els usos de avuy día! No deyes que desitjes rompre? Doncs com cridas al teu costat un home que t'estima?

Isabel. No hi ha tal.

Anna Paulouna. Isabel: en Karenin va demanar la teva má. Perquè't vals d'ell, doncs, pera fer tornar el teu marit? Es per excitar la gelosia d'aquest?

Isabel. Quin horror! Mamà, per pietat, déixem en pau!

Anna Paulouna. Així, així. Desfeste de la teva mare y tórnat a unir amb el cràpula del teu marit! Lo qu'es jo, no esperaré a que torni. Me'n vaig d'aquesta casa y que Deu vos guihi.

Se'n va, rebatent la porta.

Isabel. (*Deixantse caure en una cadira*), No'm faltava sinó això.

Sacha. Càlmat, càlmat! tot s'arreglará... Ja la convencerèm...

Anna Paulouna. (*Traspasant*). Dumiaixa!.. Els meus baguls!...

Sacha. (*Seguint a sa mare y cridant amb la mà a sa germana*). Escolta, mamà, escoltam...

TELÓ

QUADRO II

Sala de les Tziganes

ESCENA PRIMERA

Fedia, Afremoff, un Mùsic, un Militar; Maxa; Tzigans d'abdos sexes. El chor canta «Karavel-las». En Fedia en mánegas de camisa; ajassat bocaterrosa en un divant. L'Afremoff encavallat en una cadira devant del capchoral. El Militar vora una taula ahont hi ha botelles de champagne y copes, y el Músic transcrivint y anotant la música de les tziganes.

Afremoff. Ey, Fedia, que t'adorms?

Fedia. (*Incorporantse*). Calla!... Ara «Pas celle du soir».

Tornantse ajaure.

El Tzigá. No pot ser, Fedia. La Maxa ara ha de cantar un solo.

Fedia. Com volgueu; però, després, «Pas celle du soir».

Militar. (*A les tziganes*). Canteu »L'hora fatal».

El Tzigà. (*A l'Afremoff*). Què us sembla?

Afremoff, Que sí, que sí.

Militar. (*Al Músic*). Ja ha acabat la transcripció, vostè?

Mùsic. Es curiós: cada cop cambia de clau y ho canta d'una manera distinta. Mira. (*Ensenya'l paper a la tzigana que se'l contemplava*). No es això?

La Tzigana. Així mateix... molt bé, molt bé.

Fedia. (*Aixecantse*). Aquesta música no es de les que's poden copiar; cah!.. Y encara que per casualitat vostè se'n sortis bé, si l'incluís en la seva ópera, ja li asseguro que li desgraciaríen de veres... Apa, Maxa, agafa la guitarra y canta «L'hora fatal». (*S'asseu devant d'ella menjantsela amb els ulls. Maxa canta*). Piramidal! ¡Oh, Maxa, Maxa!... Ara «Pas celle du soir».

Afremoff. No, espérat una mica... Primer, la meva canço preferida, la funebre...

Militar. Fúnebre, y ara, per què?

Afremoff. Perque'l día que jo'm mori, un cop ben mort y estirat dins de la caixa... vull que vinguin les Tziganes a cantarla. Ho manaré així en testament a la meva dòna... y ja veurás, ja veurás com aixís que's posin a cantar la «Chel-me versta»... salto del atahut... ja ho veurás! (*Al Músic*)... Aqueixa té de copiar, aqueixa!... Alsa, vinga!... (*Les Tziganes canten*). Eh? Què li sembla?... Ara, «Mes braves gars»,

(Les Tziganes canten: l'Afremoff fa dos o tres saltirons de dança; aquelles continúen cantant, somrihent y palmotejant al compàs y, finida la cançó, l'Afremoff s'asseu.)

Alguns Tzigans. Bravo, Afremoff! bravo!... No's pot demanar més!

Fedia. Vaja, ara «Pas celle du soir». (*Les Tziganes la canten*). Això! Això! Eh, qu'es magnífica!... Aveure quí ho imita això?... Qu'hermós! Còm pot un hom arribar a'n aquest éxtasi y sostindreshi?

Músic. Molt original, molt!

Fedia. Què, original... Espontaníssima.

Afremoff. Vaja, reposeu una mica ara.

(Pren una guitarra y s'asseu al costat de Katia, una tzigana).

Músic. El tema sí, es espontani; però'l ritme...

Fedia. (*Crida amb un signe a Maxa y s'asseu al costat d'ella*). Oh, Maxa, Maxa, tu'm fas perdre'l seny!

Maxa. Y allò que't demanava?

Fedia. Ah, sí! Diners?... (*Se treu un grapat de plata*)... Té, prenlo. (*La Maxa'l prent y tot rthent, se'l fica ben endins del pit. En Fedia a les tziganes*). A mí la vostra amiga m'obra les portes del cel... y ella, mentres tant, sabeu en què pensa? Sols en que jo li dongui quartets, quartets!... (*A Maxa*). Y es clar, com que tu no ho sabs lo que fas!

Maxa. Prou qu'ho sé. Ben senzill: quan jo estimo algú, gasto per ferli pler, y canto millor.

Fedia. Es a dir, doncs, que m'estimas?

Maxa. Vès sinó!

Fedia. Ets esquisida! (*L'abraça y besa. La colla de Tzigans, homes y dònes, se retira deixant allí les parelles: Fedia amb Maxa; Afremoff amb Katia y el Militar amb Gacha. El Músic segueix escrivint y una tzigana punteja un vals amb la gutarra*). Peró jo soc casat y tu depens d'aqueixa empresa.

Maxa. Si, depenc d'ella, es veritat... peró no pas el meu cor no'n depèn. Jo puc estimar al qui vulgui, y al qui no, enviarlo a passeig.

Fedia. Que ditxós soc al teu costat!... Y tu al meu?

Maxa. Còm no? Quan tenim parroquians amables com tu, també n'estèm de contentes nosaltres, també.

Entra una Tzigana.

La Tzigana. (*A Fedia*). Hi ha un senyor que'l demana.

Fedia. Qui es?

La Tzigana. No m'ho ha dit. Un senyor molt ben vestit, que du un gran abric de pells.

Fedia. Un milord aixís per aquí!... Qu' entri!

La Tzigana se'n torna.

Afremoff. Qui serà, que puga venir a trobarte en aquest lloc?

Fedia. Que sè jo! No hi dono pas. Ara ho veurèm.

ESCENA II

Dits y KARENIN

Al entrar, en Karenin cerca amb la mirada de açí y d'allà.

Fedia. Ah! Ets tu, Víctor?... Si que no ho hauría esperat may que fossis tu!... Llévat l'abric. Quin vent te du per aquests indrets?... Sèu, sèu!... Digas: a què has vingut; potser a sentir «Pas celle du soir?»

Karenin. No, Fedia. Hem d'enraonar un xic a soles.

Fedia. De...

Keranin. Vinc de casa teva: la teva dòna m'ha donat aquest plec pera tu, y ademés...

Fedia. (*Prén la lletra, la llegeix, arrufa'l front y somriu bonament*). Sabs el contingut d'això?

Karenin. El suposo. Per això voldría que m'escoltessis.

Fedia. Molt bé; peró ara no't pensis que te les heus amb un guillat, anulat pel ví... Y encare que ho fos, pensa que en aqueixa qüestió hi veig molt clar, ben clar. Vaja, explícat. Què m'has de dir?

Karenin. M'han comissionat pera que vingués a dirte que t'esperan, que desitjan, que't suplican que ho olvidis tot y que tornis a casa teva.

Fedia. (*Escolta, calla, y mirant després cara a cara a n'en Karenin*): Molt bé; peró sabs que jo no m'explico... que precisament siguis tu qui...

Karenin. L'Isabel m'ho ha demanat per favor, dihentme que...

Fedia. (*Amb ironía*). Ja!

Karenin. Y no es sols en nom d'ella; es en el meu també que t'ho demano. Vaja, vínaten amb mí.

Fedia. (*Cambi*). No's pot negar que vals forsa més que jo!... Bé que valdre més que un degradat com jo soc, no costa gaire. Sí, Víctor, sí, tu ets un cor noble, nobilíssim!... Peró, precisament per això, per això que jo, ja sabía, es que vaig pendre aquella resolució, y precisament per això es que la vull sostindre. No, Karenin, no vull tornar enrera. Ademés de que, considerantho una mica, còm me presentava jo ara?

Karenin. De cop te'n vens a casa meva. Anuncio el teu retorn y demà...

Fedia. Cah, home, cah!... Ni demà ni demà passat, ni may. Ella serà sempre lo qu' es, y jo seguiré essent lo que soc. (*S'atansa a la taula y beu*). Quan un queixal fa mal, lo mellor es arrencarlo depressa. Ja vaig dirli que, si tornava a mancarli a la paraula, no m'hauría de treure. No vaig mancarli?... Doncs, acabar. Ja està tot acabat.

Karenin. Per tu serà; però per ella...

Fedia. Si sabessis còm m'admira que siguis tu qui tant s'esforci en sostenir la nostra unió. (*En Karenin va a replicar, peró al veure qu' entra la Maxa li trenca la paraula*). Vols sentir còm canta «Le Lin» aquesta noya?... Maxa!

Totes les Tziganes tornen a acoplarse.

Maxa. (*Baixet*). Vols que l'obsequièm?

Fedia. (*Embadalit*). Si

Maxa. Còm se diu?

Fedia. Víctor Karenin.

Les Tziganes canten.

Karenin. (*Després d'escoltar, tot contrariat*). Quan haig de dalshi?

Fedia. Dónalshi 25 rubles. (*Karenin obeheix*). Molt bé. Ara «Le Lin».

Les Tziganes canten. En Karenin s'escapa. Després en Fedia, que s'ha distret, tomba el cap.

Fedia. Hola! Ja es fòra?... Bon vent!

Les Tziganes s'escampen.

ESCENA III

Dits, menys KERENIN

Fedia. (*Asseyentse al costat de la Maxa*). Sabs qui era aquell?

Maxa. Tu m'has dit el nom, peró...

Fedia. Un home extraordinari!... Figúrat que'm venía a buscar pera tornarme a casa amb la dòna, que'm vol aixís com soc, la boja! Ves que'n faig jo del seu amor!

Maxa. Mal fet; has de tornarhi, l'has de compadeixe, pobreta!

Fedia. Tu creus que si? Doncs jo crec que no...

Maxa. Ah, si no te l'estimes, es clar. Sense amor, rès.

Fedia. Còm ho sabs tu això?

Maxa. Mira, ja ho veus.

Fedia. Oh! Vinga una abraçada! (*Adressantse a les Tziganes*). Tornemhi... Altra vegada «Le Lin» y prou. (*Les Tziganes tornen a cantarlo*). Oh!, quina delicia!... Aixís, aixís... no despertar... morirshi!...

TELÓ

ACTE SEGÓN

QUADRO PRIMER

A casa l'Isabel, quinze dies després

ESCENA PRIMERA

KARENIN, ANNA PAULOUNA *y* SACHA

Karenin y Anna asseguts en el menjador. Entra Sacha.

Karenin. Què?

Sacha. El metge diu que, per ara, si no's refreda, el perill ja ha passat.

Anna Paulouna. Pobre Isabel! Lo que ha patit!

Sacha. (*Continuant*). Diu qu'es un fals crup de forma benigna. (*Signant un cistellet*). Qu'es això?

Anna Paulouna. Son panses qu'en Víctor ens ha portat.

Karenin. Si, vol tastarles?

Sacha. Uy, l'Isabel, tant que li agraden!... Si no estés tan nerviosa!

Karenin. La pobra!... Sense menjar ni dormir fa dos dies...

Sacha. (*Somrihent*). Si, y vostè?

Karenin. Oh, jo... Jo ray!

Entran Isabel y el metge.

ESCENA II

Dits, ISABEL *y el* METGE

Metge. (*Doctoralment*). Lo dit. Si no dorm, cambihi les compreses cada mitja hora. Si dorm, rès. No cal pintarli ja més la gorja; lo que si, mantenir calentona l'alcoba.

Isabel. Y si li tornés l'ofec?

Metge. No tornarà ja, es impossible... Peró si li repetís, torni a darli inhalacions y aquells polvos; al matí una vegada y una altra al vespre. Vaig a receptar.

Anna Paulouna. Doctor, no vol una taça de the?

Metge. No. Mil gracies, senyora. Els malalts m'esperen.

S'assèu a la taula, mentres Sacha li porta paper y tinter.

Isabel. Està, doncs, ben segur de que no es el crup?

Metge. Oh, tant com segur, no...

Escriu.

Karenin. (*A Isabel*). Creguim, ara prengui una taçeta de the o, millor encara, vàgissen a reposar, que fa molt mala cara.

Isabel. No cal; ja estic mes descansada, y gracies a vostè, bon amic meu, gracies a vostè.

Ella li estreny la mà y Sacha s'aixeca y s'sparta malhumorada.

Karenin. No digui això, per Déu! No m'ha d'agrahir rès.

Isabel. Li semblar? Passarse dues nits en

blanc!... Durme aquest bon senyor, el gran especialista de la Facultat!...

Karenin. El veure al nen fòra de perill m'ho recompensa de sobres... y ja no dic les bondats que vostè'm dispensa.

Ell torna a encaixar amb ella y riu al veure que ella li ha posat diners a la mà.

Isabel. (*Somrient*). Es per pagar al metge. Sempre m'es violent ferho.

Karenin. A mi també; no sé per què, peró...

Anna Paulouna. Què diuhen que'ls violenta?

Isabel. Pagar al metge. Al qui'm salva lo que més m'estimo... donarli en cambi unes monedes... no sé, no sé que'm fa. Me repugna.

Anna Paulouna. Vingan, ja ho faré jo... Be es prou senzill!

Metge. (*Aixecantse y entregant la recepta*). Una cullarada de les de sopa d'aquests polvos, ben deixatats amb aigua bullida y...

Continúa amb veu baixa amb l'Isabel, mentres en Karenin, a la taula, pren the y l'Anna y la Sacha diuhen tot avençant.

Sacha. Me fa fàstic vèurels tan junts. Sembla qu'ella n'estiga enamorada!

Anna Paulouna. Què d'extrany fora?

Sacha. Es fastigós!

El metge 's retira fent reverencia general y seguit de l'Anna Paulouna, que l'acompanya.

ESCENA III

ISABEL, KARENIN *y* SACHA

Isabel Pobre fill meu!... Tan bonet qu'es!... Apenes s'ha millorat, m'ha somrigut y ha tornat a gaguejar!.. Me'n vaig, me'n torno amb ell .. Dispensin si'ls deixo.

Karenin. Però prengui una taça de the; mengi alguna cosa.

Isabel No, no cal. Passades aquelles angoixes, me sento ja tota una altra.

Karenin. Els nervis l'enganyen.

Isabel No ho cregui; ara respiro!... Que no vol tornar a veure'l nen?

Karenin. Ja ho crec!

Isabel. Doncs, vingui.

Se'n van abdós.

ESCENA IV

ANNA PAULOUNA, SACHA *y*, *últimament*, ISABEL *y* KARENIN

Anna Paulouna. (*Entrant*). Li he posat amablement els diners a la mà y molt bé que'ls ha près. (*A Sacha*). Y ara, per què fas aquesta cara?

Sacha. Es escandalós! Se l'ha endut cap al alcova del nen com si fos el seu marit o el seu promès.

Anna Paulouna Y què se t'endona a tu? Això t'ha de saber greu? Que potser t'hi voldríes casar tu?

Sacha. Jo, amb semblant ninot! May m'ha passat pel cap cosa semblant. Amb qualsevol abans qu' ell!... Però es que m'irrita veure que haventse la meva germana estimat tant a n'en Fedia, s'acosti ara aixís amb un extrany.

Anna Paulouna. Un extrany! Si's coneixen de petits!

Sacha. Se miren y somriuhen d'una manera que's veu que estàn enamorats l'un de l'altre, crèguim.

Anna Paulouna. Y què tindría d'extrany, te torno a dir? Un amic que li era ja tan simpàtic, que ha près part en totes les seves penes; què acaba de ferli tants grans serveys durant la malalía del seu fill... Li ha d'estar molt agrahida... Y per què no pot estimarlo y casarse amb ell, beneita?

Sacha. No veus qu' això fora horrible... abominable, mamà!

Entran Isabel y Karenin. Aquest saluda amb el cap y se'n va. Sacha desapareix malhumorada per una altra porta.

Isabel. (*A sa mare*). Què té la Sacha?

Anna Paulonna. Filla, no ho sé.

L'Isabel fa un gran sospir.

TELO

QUADRO II

Escriptori d'en Afremoff

ESCENA PRIMERA

Afremoff, Fedia, Stakoff, molt barbut; Butkevitch, barbamec; Korotkoff, un paràssit, al voltant d'una tauleta amb ampolles de vi y vasos. Després, un criat.

Korotkoff. Ja us dic jo que no guanyarà... M'hi jugo el cap. Com «La belle au bois» no n'hi ha cap més a Europa.

Stakoff. Bé, deixemho corrê. Ja sabs que a tu no se't pot creure y que ningú t'admeterà cap joguesca.

Korotcoff. Doncs, jo torno amb que'l teu «Cartouche» no guanyarà.

Afremoff. Encara no esteu cansats de discutir? Vaja, prou: que hi digui la seva en Fedia, que hi entén més.

Fedia. Per mi, tots dos cavalls son bons: dependrà del jockey que'ls munti.

Stacoff. En Guseff es un sàtrapa: se l'ha de vigilar molt.

Korotcoff. (*Cridant*). Mentida!

Fedia. Homes, no us exalteu. Qui va guanyar el Derby?

Korotcoff. Per etzar, el va guanyar ell; però jo us dic que no val rès, y que si en Kracus no hagués estat malalt, ho hauriau vist.

Fent notar al criat qu' entra.

Afremoff. Què hi hà?

Criat. Una senyora que demana al senyor Fedia.

Afremoff. Quí es?

Criat. No sabría dirli; tota una senyora.

Afremoff. Fedia, diu que hi ha una senyora que't demana.

Fedia. (*Recelós*). Però, quí es?

Afremoff. Ah, no ho sé!

Criat. La faig entrar?

Fedia. No. Vull veure primer qui es.

Se'n va, seguit del criat.

ESCENA II

Dits, meyns FEDIA *y el* CRIAT

Korotcoff. Qui diable ens el vé a perseguir aquí? Còm no sigui la Maxa...

Stacoff. Qui vols dir?

Korotcoff. Aquella tziganeta, la Maxa, que s'ha emprendat d'ell y n'està més gelosa que una gata.

Stacoff. Tira! Tan bufona qu'es. Y que bé canta, noy!

Afremoff. Admirablement! Ataniucha y ella, les haguessiu sentides cantar, ahir, amb en Pere!

Stacoff. Es que'n té de sort, en Fedia.

Afremoff. Per què? Perque les dònes el volen?... Vaja!...

Korotcoff. A mi no m'agraden les tziganes... Malehida la gracia que les hi trobo!

Butkevitch. Què dius ara?

Korotcoff. Per una franceseta les dono totes.

Afremoff. Bé, vaja, tu ets un refinat de cap a peus... Vaig a veure qui es.

Se'n va.

Stacoff. Si es la Maxa, portàmela, que la farèm cantar.

ESCENA III

Dits, menys AFREMOFF, *fins al final, que torna*

Stacoff. La veritat es que les tziganes d' ara no valen ni la meitat de les d'abans... Ne vaig coneixe una que's deya Tania... que allò tenía què veure, allò!

Butquevitch. Per mí totes son iguals.

Stacoff. Que tenen d'esser iguals! Y en lloc d'aquelles cançonetes tan salades d'abans, ara vès què canten? Romances carrinclones!

Butquevitch. Es que no ho son totes de carrinclones les romances. De ben maques n'hi hà.

Korotcoff. Què't vols jugar, qué t'hi jugues que jo't faig cantar una romança que la prens per una cançó popular?

Stacoff. Vaja, una altra joguesca?... Dimontri de Korotkoff!

Afremoff. (*Tornant*). No es la Maxa, senyors, y com que per rebre no tinc millor peça qu' aquesta, si'm volguessiu fer el favor de passar al billar...

Se'n van, y després entren en Fedia y Sacha.

ESCENA IV

FEDIA *y* SACHA

Sacha. Fedia, perdona si't mortifica el pas que dono. (*Tota confosa*) Però, per la mort de Deu, escoltam). (*Amb veu trèmola. En Fedia 's passeja per munt y per vall. Sacha s'asséu y'l contempla*). Fedia, torna a casa teva!

Fedia. Mira, Sacha, comprenc perfectament el teu mòvil. Jo, en ton lloc, obraría aixís meteix, m'esforçaría en procurar una avinença. Però en el meu lloc, tu, qu'ets tan delicada, per extrany que't sembli, tu, en el meu lloc, dic, haurías fet com jo, t'en haurías anat per no destorbar més als altres.

Sacha. Però tu creus ser un estorb a la teva dona? Creus que l'Isabel pot viure sense tu?

Fedia. Si, filla, si. Ella pot ser... y fins serà, més ditxosa, molt més ditxosa aixís... que tenintme a mí al costat.

Sacha. May!

Fedia. Tu t'ho vols figurar... (*Prenentli la mà*). Però es que encara hi ha una cosa pitjor, y es que jo... jo no podría ja serho tampoc... Tu sabs qu'una cartolina, per exemple, se pot plegar d'un cantó y altre una, dues, cent vegades sens que's trenqui; peró arribaràs a la cent y una... y allavors se't trencarà en dos troços; doncs aixís es

el cas de la teva germana y jo. Els meus ulls no poden ja contemplarla sens dolor, ni els d'ella a mi tampoc. Creume!...

Sacha. Però, per Déu, nó, nó.

Fedia. Dius que no, si, però ja sabs que tinc rahó.

Sacha. Jo no puc judicar sinó per mi, y t'asseguro que si jo fos l'Isabel, lo qu'acabes de dirme... m'horropilaría... Aqueixa resposta sería per mi horrorosa, terrible!

Fedia. Per tu... si!

Silenci aclaparador. Tots dos pensatius.

Sacha. De manera que no vols?...

Fedia. Es necessari.

Sacha. (*Suplicant*). Fedia, entòrnaten a casa.

Fedia. T'ho estimo molt, Sacha. Me recordaré d'aquesta bona acció tota la vida. Però, ves... Adéu, santa criatura... Deixa que't besi.

Li besa el front.

Sacha. (*Molt conmosa*). No, adéu, no; jo no't puc creure... Fedia, no!

Fedia. Vínam aquí, escolta... Però júram que això no ho diràs mai de la vida a ningú. M'en dones paraula?

Sacha. Ni que'm matessin.

Fedia. No dubtis, Sacha, que jo, el seu marit y pare de l'infant, hi soc de més... No m'interrompis... calla. Tu creus que estic gelós? Doncs t'equivoques. No tinc dret d'estarho, ni hi ha motiu... En Víctor Karenin es antic amic d'ella y de mi també. Ell se l'estima y... ella li correspón.

Sacha. No es cert!

Fedia. Si, ella l'estima, encara que com dòna honrada y virtuosa no's creu en dret d'estimar a cap més home qu'al seu marit. Però el fet es qu'ella l'estima y que l'estimarà d'una manera absoluta demà que desapareixi l'obstacle. Jo'l faré desapareixer, y ells llavors seràn... (*En veu trèmola*)... felissos!

Sacha. No diguis això, per Déu!

Fedia. Ja sabs tu qu'es la veritat... Y jo estaré ben content de que ho siguin. Es lo millor que puc fer: no tornar a casa y deixarlos en llibertat... Dígalshi aixís... Y prou tu y jo, prou. Adéu!

Li torna a besar el front y li obra la porta.

Sacha. Fedia, t'admiro.

Fedia. Adéu, filla, adéu!... (*Sacha se'n va, y ell, ja sol*): Si, molt bé, admirable! (*Crida al criat amb el timbre y aquell entra*). Digui al senyor que vingui. (*Apart*). Haig de ferho, si, haig de ferho!

Entra Afremoff.

ESCENA V

AFREMOFF *y* FEDIA

Fedia. Aném a trobar els altres?

Afremoff. Còm te n'has sortit?

Fedia. Magníficament. (*Talarejant*) «Ella'm jurava y perjurava»... Tot anirà bé. Hont son els altres?

Afremoff. Allà al billar.

Fedia. Molt bé... Aném, doncs, a distreurens, amén.

TELO

ACTE TERCER

QUADRO PRIMER

leta d'Anna Karenin. Luxe de bon gust y recorts de tot arrèu

ESCENA PRIMERA

Anna Dimitrieuna Karenin, mare d'en Víctor, gran senyora de més de 50 anys, però conservada. El Príncep Abreskoff, conco de 60 anys, elegant, amb bigoti. Tipu militat deseixit y displicent. Al aixecarse'l teló l'Anna està escrivint. Un criat entra.

iat. (*Anunciant*). Mi senyor el Príncep Sergi Dimitrievitch.

na Karenin. Qu' entri.

Se mira ràpidament en el espill.

íncep. (*Entrant*). No seré pas importú?

na Karenin. Vostè no ho es mai, y sobre tot ara. No ha rebut la meva esquela?

íncep. (*Com declarant que bromejava*). Si, si; per això'm té aquí. (*A un gest d'ella s'assèu*). Digui, digui, què se li ofereix?

na Karenin. Estic desesperada, amic meu! Me'l embruixen. no hi ha més, me'l tenen embruixat!... No vol escoltarme, s'entossudeix y vostè hauría de veure amb quina indiferencia acull ara les meves queixes o els meus precs. Desde qu' aquella dòna s'ha separat del marit, està desconegut, es tot un altrel.

Princep Però, què ha passat? A veure...

Anna Karenin. Qu'ell diu que vol casars

Princep. Però, y'l marit de l'altra?

Anna Karenin. Se conforma amb el vorci.

Príncep. Si que...

Anna Karenin. Ja ho veu! Y el meu fill p sar per això... Ficarse en aquest marem num horrible d'advocats y de proves d agradables! Una cosa tan enutjosa, tan candalosa... y que no li repugni!... A n' tan delicat, tan tímit... Sembla imp sible!

Príncep Rès, qu'està enamorat, y l'amo ja ho sabém tots...

Anna Karenin. No, Príncep; convingu en que, en el nostre temps, l'amor era ideal, tenía molt de l'amistat que dura la vida... Aquest es el que jo compre l'únic que admiro!

Príncep. Anna, els joves d'avui dia no hi tàn per aquells idealismes! La possessi l'ànima no'ls basta, senyora, no'ls ba Però, què vol ferhi? Ademés qu'encara som ont anèm. Qui sab lo que farà en tor?

Anna Karenin. Oh, no me'n parlii... he dit; me l'han embruixat.. no es ell teix!... Ha de saber vostè que, empèsa precs d'ell, he tingut d'anar a casa d'e No hi eren y vaig deixalshi targeta. seguit ella va ferme demanar que la re Y avui *(mirantse 'l rellotge)* a les dues, dir, dintre un moment, ha de venir a He promés al meu fill que la rebría... pot comptar còm estic... No sé pas qu faig... Per això, per això l'he cridat a v com bon amic meu. Necessito que m'aj

Princep. Moltes gracies.

Anna Karenin. Ja comprén vostè que de aquesta entrevista en depèn la sòrt del meu fill. Me convindría negalshi el consentiment .. Però, sabré ferho?...

Princep. Que no la coneix vostè a n'ella?

Anna Karenin. Ni de vista. Però la temo! Una dòna de cor mai abandona aixís al marit, y sobretot si es tan bò com en Fedial Vostè ja sab qu'ell es amic d'en Víctor y que venía sovint a veurens. Sempre'l vaig trobar excelent. Però anc que no ho fos, la dòna no ha d'abandonar mai el marit per moltes y moltes qu'ell n'hi fassi. Si té aquesta creu, s'ha de resignar a durla tota la vida... Y el meu fill, el meu fill, relligiós com es, voler casarse amb una divorciada! Tantes, tantes vegades com li havía sentit jo sostenir contra l'Espitzin, que'l divorci ha d'estar, com està, condempnat per la Iglesia... Y veure qu'ara ell l'admet aixís! Ja veu, doncs, si es natural qu'una dòna que me l'ha sabut capgirar aixís me fassi pór. Díguim, díguim: què m'aconsella que fassi. L'ha sonsacat vostè a n'en Víctor?

Princep. Si, senyora, y tinc la seguretat de que está enamoradíssim, de que l'amor el domina; veig que de mica en mica, s'hi hà anat entregant del tot. De la ferida que du al cor, ja no'n curarà may més. No sabrà ja estimar cap altra dòna, ni podrà ser felís sens ella!

Anna Karenin. Y pensar lo gojosa qu'estaría la Varia Kasantzeff de poderse casà amb ell!... Una noya com ella y que'l vol tant!

Princep. Què hi farém, si hostes vingueren?... No hi pensi més amb això, senyora...

Y... si'm vòl creure a mi, cedeixi, empényil, empényil y tot, a casarse.

Anna Karenin. Amb una divorciada!... pera que demá's trobi cara a cara amb el primer marit?... Y amb aquesta calma m'ho diu, Princep?... Li sembla si una bona mare pòl voler un tal casament pe'l fill qu'estima?... per un fill únic y de les circunstancies del meu Víctor?

Princep. Què li dirè jo, amiga meva? Naturalment que, a vostè, li seria molt més agradable que'n Víctor se cases amb una senyoreta de les que vostè coneix y estima... Però si això já no es posible!... Y ademés, que, en Víctor no ofereix pas la seva má a cap gitana ni a una qualsevulga! Per ser amiga de una neboda meva, jo l'he tractada, y l'Isabel és una persona decent, molt amable, molt bona, molt apassionada y virtuosa.

Anna Karenin. Virtuosa y abandona al seu marit?

Princep. Dispénsim: avuy no la conec jo, a vostè! Vostè, que ès l'indulgencia en persona... judicar tant crudelment!.. Já ho sé, já ho sé, que'n Fedia no es d'aquells que's poden dir dolents... però vostè no sab que és un viciós, que s'ha degradat, que s'ha donat a la beguda, que ha malbaratat tot lo seu y tot lo d'ella y que... entre'ls dos hi hà un fill... senyora? .. Còm comdemna, doncs, a la pobre dòna que's separa d'un marit semblant?... Però hi hà més encara. No olvidi que no ès ella, que's ell, qui ha volgut separarse.

Anna Karenin. Y perquè haig d'anar jo a enfangarme amb tanta inmundicia?

Princep. Recordi'l Pare-nostre.

Anna Karenin. Que perdoni, «com nosaltres perdonam a nostres deutors»... Ja ho sé Però no puc; ès més fort que jo.

Princep. Però vostè no veu la impossibilitat de viure amb un home com aquel!? Adhuc sense estimarne un altre, l'Isabel hauría de separarsen, no fós sinó pel nen. En Fedia mateix, que, en mitx de tot, és inteligent y generós... estant serè, va aconsellarli.

ESCENA II

Dits y VICTOR

En Victor besa la má a sa mare y encaixa amb el Príncep.

Victor. Tot passant, mamà, permétem duhes paraules. L'Isabel ha de venir ara mateix. Per Deu te prego, que si encara insisteixes en oposarte al meu casament...

Anna Karenin. (*Interrompentlo*). Ja ho crec qu'insisteixo!

Victor. (*Amb gest de contrariat*). Doncs fesme'l favor de guardarte'l no per tu; de no soltar ni una paraula ofensiva.

Anna Karenin. Aquest prèc está de més... No espero que parlem d'això... Lo qu'es jo no desitjo pas parlarne.

Victor. Ella tampoc. Vuy dir que lo que únicament me he proposat jo, és, que la coneguis.

Anna Karenin. Sí, sí... Però escolta, fill meu, digam: còm pòts conciliar els teus propòsits d'unirte amb una dòna que té el marit viu, amb els preceptes religiosos que

et feyen repudià'l divorsi com contrari al Evangeli?

Victor. Qu'inexsorable ets amb mi, Deu meu!... Vòls dirme, quants son els que tenen la suficient fortalesa pera no claudicar, posats a proba pels grans problemes de la vida?... Perquè m martiritzes així?

Anna Kareniu. Perque't vuy felís.

Victor. (*Implorant al Princep*). Princep; facim el favor...

Princep Quí ho dubta, que vostè vòl la felicitat d'en Victor?... Però, no veu, senyora, que, a la nostra edat, carregats de cabells blancs, els anhels dels joves ja no'ls podem compendre nosaltres? Y sobre tot una mare que s'ha fet ja'ls seus plans per la felitat del seu fill... Totes vostès son aixís.

Anna Karenin. Això! Ara contra mi tots dos!.. Fés lo que vulguis doncs, Victor: ja ets major d'edat; arreglat sòl... Però'm matarás, me matarás

Victor. Però Senyor!... Senyor!...

Princep. (*A Victor a apart*). Calla, no't desesperis. Ja sabs que a la teva mare aviat tot li passa.

Pausa.

Anna Karenin. (*Cambi*). Li diré tot lo que penso y sento... Però no tinguis por que li falti, home!

Princep. Quin dubte té!

Entre'l Criat.

ESCENA III

Dits y el CRIAT

Princep. Aqui la tenim.

Victor. Jo me'n vaig.

Criat. La senyora qu'esperaven.

Victor. Me'm vaig, mamà .. Per Deu, eh?...

Se'n va. El Princep s'aixeca.

Anna Karenin. Qu'entri. (*Al Princep*). No'm deixi.

Princep. Vòl dir que no fóra millor?...

Anna Keranin No; ja li he dit que la temo. (*Agitantse*) Si de cás perdo la por y se me acut parlarli a soles, ja li faré una senyal. Dependrà... Vèu: li faria aixís.

Fa'un gest.

Princep. Entesos... Ja veurà com li agrada... Però sobre tot, no sigui injusta.

Anna Karenin. Com s'han lligat contra mí!

Entra l'Isabel vestida senzillament.

ESCENA IV

ANNA KARENIN, *el* PRINCEP *y* ISABEL

Anna Karenin. (*Aixecantse*). Vaig sentir molt no trobarla y li agraheixo molt aquesta amabilitat.

Isabel. No ho mereix; no faig més que correspondre a la de vostè, senyora.

Anna Karenin. Vostè coneix ja'l Princep?

Senyalantlo.

Princep. Vaig tenir ja'l honor de ser presentat a la senyora. (*Li dona una encaixada y s'asseu*). Per la meva neboda Nel-ly he sabut sovint de vostè.

Isabel. Sí, hem sigut molt amigues. (*Mirant dissimuladament de reull a l'Anna*), y ho som encara. (*A Anna*). Poc podía esperarme que desitgés vostè, coneixem.

Anna Karenin. He tractat tant al marit de vostè! Com amic d'en Victor, venia molt sovint aquí casa ants d'anarsen a Tamboff. No ès alli, que van casarse?

Isabel. Si senyora, allí'ns varem casar.

Anna Karenin. Y com que de retorn, no's va ja deixar veure mes...

Isabel Feya tan poques visites...

Anna Karenin. Velhiaquí el perquè jo no havía pogut tenir el gust de conéixer a vostè.

Silenci embarrassós.

Princep. L'última vegada que jo vaig veure a vostè, va ser a casa'ls Denissoff. Feyen una comedia molt bonica y vostè hi tenia un paper...

Isabel. Vol dir? Ah, sí! ja m'enrecordo. (*Nou silenci*). Dispensim, senyora, si lo que desitjo comunicarli ara no ès prou del seu gust, però no li vuy amagar rè He vingut perque'n Victor m'ha dit... qu'ell... que... vostè. desitjava... Sí, haig de serli franca... (*Plorant*). Ah! però vostè es tan bona que...

Princep. (*Aixecantse*). Amb el permis de vostès me retiraré.

Anna Karenin. Com vostè vulga Princep.

Princep. Als peus de vostès, senyores.

Saluda y se'n va.

ESCENA V

ANNA, ISABEL *y ultimament* VICTOR

Anna Karenin. Calmis Isabel; comprenc el seu encongiment y la planyo. Parlaré jo y comensaré confessantli que vostè m'es simpática. Però jo estimo al meu fill com lo que més puga estimar al mon! El conec més que ningú y com que sé l'orgull que té... qu'ha tingut ja de petit... no perqué estigui precisament orgullós del seu nom ni de la seva posició, però si de la seva honrradesa y de les seves creencies... perque'l meu fill es un àngel...

Isabel. Ho sé, senyora...

Anna Karenin Y com que la primera dòna qu'ell ha estimat es vostè... no puc amagarli senyora que n'estic gelosa. Si, gelosa de vostè. Si'l seu fill fos ja més gran, això no la sorprendria tant... Ja sé que, vostè dirá que les mares hem de resignarnos a que'ls fills se'ns casin sense sentirne gelosia... Sí, es vritat, y també m'hi resignaría jo, a poder proporcionar al meu fill una esposa pura com ell...

Isabel. Es que jo?...

Anna Karenin. Perdónim... no vuy dir que vostè sigui culpable... però sí que's troba en una posició desgraciadament molt falsa. Y jo sé que'l meu fill, si de moment sabria soportorho tot, més tart en patiria molt... Lo tan inconsideradament fet ara, demà li

sublevaria aquell orgull y el faria infelís.

Isabel. No's cregui que no ho hagi pensat jo, això!

Anna Karenin. Doncs, inteligent y bona com ès vostè y estimantlo com l'estima, creguim a mí... no s'exposi a un arrepentiment que vindria sens falta, encar qu'ell ara no s'ho afiguri.

Isabel. Tant ho veig així mateix, que jo, aquesta objecció ja li he feta. Però què hi faré, pobre de mi, si ell torna amb que, sense mi, ell no pòt viure? Jo li he dit: conservém la bona amistat, casis amb una altra, no's vulgui lligar amb mi, que duc damunt el pès que hi duc, crèguim. Però no vòl escoltarme.

Anna Karenin. Si, en aquets moments... es clar.

Isabel. Vegi si'l convens vostè, senyora. Li juro que jo passaré per tot, perque me l'estimo y prefereixo la seva felicitat a la meva. Ajúdim, ajúdim... y no'm miri amb mals ulls. Totes dues l'estimém; procurém ferlo felis.

Anna Karenin. La seva noblesa m'encanta, Isabel. *(Li estreny la má).* Ah! perquè no's va enamorar de vostè quan encara era soltera!

Isabel Me diu que ja n'estava, que ja m'estimava llavors, però que no va voler impedir la felicitat d'un altre.

Anna Karenin. Que trist, Deu meu!... Estimemnos, aliemnos vostè y jo, y Deu nostre Senyor ens ajudara a trobar una solució ¿vritat?

Victor. *(Entrant).* Mamà, ho he sentit tot... Ja m'ho esperava... T'ha guanyat el cor; ja

has vist lo que val... Oh! com me'n alegro!

Isabel. *(Tota confosa).* Doncs jo sento molt qu'haja escoltat Si arribo a sospitarho, no solto ni una p raula.

Anna Karenin. Però ès que jo no he donat cap sil. . Lo únic que he declarat ès que, a no ser lo que passa, hauria vist amb gust el vostre casament.

Besa la má a l'Isabel.

Victor. Ba, ba! Ja veurem, ja veurem!

TELÓ

CUADRO II

Cambra modesta, un llit, una taula per escriure, un divant y cadires

ESCENA PRIMERA

FEDIA, *després* MAXA

Fedia ajassat al divant. Truquen a la porta y se sent la veu de Maxa que diu: «perque estás tancat, Fedia? Obra»

Fedia. (*Obrint*). Que content qu'hajas vingut! M'aborria, m'aborria a no poder més.

Maxa. Perquè no has vingut a casa? Ja has tornat a beure, potser?... Y lo promès?

Fedia. Lo promès!... Si no tinc un céntim!

Maxa. Quina ganga la meva... hoy?... d'estimarte?

Fedia. Però Maxa!

Maxa. Si, Maxa, Maxa!... Si m'estimessis, ja t'haurias divorciat. Quan fins la teva dòna t'ho demana y no ho fas, no'm vinguis amb que no l'estimas. M'enganyes, ja ho veig que m'enganyes!

Fedia. No t'ho he dit perquè no ho faig?

Maxa. Què m'espliques a mí? Alló son bestieses!... Ja tenen rahó, ja, els que diuhen qu'ets un ningú...

Fedia. No'm parlis aixís, que'm fas mal, dòna! No ho sabs que'm fas mal?

Maxa. Mal a tu? A tu ja no te'n fa rè de mal.

Fedia. Massa sabs tu que'l meu únic goig ès ton amor.

Maxa. El meu, oy? el meu? Però y el teu ¿ahont ès?

Fedia. Vòls més juraments encara. Per què, ja? Prou segura n'estàs de que t'estimo.

Maxa. Lo que vòls es fém patir.

Fedia. Hem de saber quí pateix més, si tu o jo?

Maxa. (*Plorant*). Dolent!

Fedia. (*Agafantla y abrassantla*). Vinam aquí, perla, vina. Déixaho córrer allò .. Vivim l'un per l'altre y no ploris més, que les llàgrimes no t'escauhen, consol meu!

Maxa M'estimes?

Fedia Quí'm queda, fòra tu?

Maxa. A mí sola no més, a mi, oy?... (*L'amoixa, se desprén d'ell y mirant els papers de damunt la taula*). Ara, llegéixem lo qu'has escrit.

Fedia. Fuig, que t'aborriria.

Maxa. Nó, que si ès teu, dèu ser bonic.

Fedia. Vaja, doncs... (*Llegint*). « El meu amic y jo vem convenir, al acabarse la tardor, qu'ens trobariem en aquell bosquet de solàtge dur, encatifat de tendres molses, que hi hà a la falda del Muriguin. Era un dia nubulós, però no feya fret ni vent. Una boyra...

En aquest moment entren un tzigà vell, Yvan, y la Nastasia, tzigana també d'edat, pares de Maxa.

ESCENA II

Dits, YVAN *y* NASTASIA

Nastasia. (*Escometent a sa filla*). Ah, bruixa!... aquí t'hem de trobar?... Dispensi, senyor!... (*A sa filla*) Es a dir que'ns has de fer caure la cara de vergonya?...

Yvan. (*A Fedia*). Y vostè? Que n'ho veu lo que fá... pérdrens la noya! Que no ho vèu, que no ho vèu, qu ès una maldat?

Nastasia. Hala, prèn el mocador y escala avall!... Ja't daré jo'l fugir de casa! Vès si sab l'amo... si sab la colla... que te les corres amb qui no té un calé partit pel mitj! Què no ho véus que no ns podrà indemnizar may, beneyta?

Maxa. No me las corro amb ningú jo! A'n aquest senyor, jo no més me l'estimo. Ni fujo de la colla ¿no sentiu?... Cantaré sempre que'm toqui, com sempre... y no...

Yvan. Si no callas, te bado'el cap!... Arri de aquí!... D'hont l'has tret el mal exemple? No serà pas de ton pare, ni de ta mare, ni de ta tia! (*A Fedia*). Lo que vostè fá es criminal! Ho sent? Nantros li haviem près afació. Per compláure!, vegi quants cops no haviem cantat sense cobrarli res. Tot perque'ns feya pena... Y vostè ns ho paga aixins!

Nastasia. Aquí .. pérdrens l'única filla que tenim, un diamant, la perla dels meus ulls! Arrossegarmela pel fanc?... Què no tém a Deu, vostè?

Fedia. Nastasia m'esteu acusant injustament. Jo no he abusat de la vostra filla; la he

tractada com una germana. N'estic enamorat, sí, me la estimo, però res més. Les vostres suposicions son falses.

Yvan. Quan tenia diners se l'havía d'estimar y no pas ara! Per èu mil rubles jo li hauria cedida y vostè se l'hauria pogut endur tranquilament y amb tot l'honor. Però això de robamosla d'amagat quan no té aont caures mort... no li fa vergonya? Digui... no li fa vergonya?

Maxa. Ell no m'ha robat, sentiu? Jo, jo per mi sola, he vingut a trobarlo, y si se me enduyeu d'aquí a la fo ça... ja us ho dic ara... hi tornaré. Me l'estimo, me l'estimo y està acabat Per ell trencaré totes les cadenes. A mi no...

Nastasia. Vaja, vina filla meva, vina No te entretzenis que no tens rahò Vina...

Yvan. Vaja prous rahons! Arriii (*Arrossegant la filla pel bras*). Passihobé vostè!...

Se'n van tots tres.

ESCENA III

FEDIA *y el* PRINCEP

Princep (*Entrant*). Dispensi; he vist involuntariament aqueixa escena desastrosa...

Fedia. A quí tinc l'honor?... (*Reconeixentlo*) Ah! Princep! perdonim.

Encaixant.

Princep. Involuntariament he sentit lo que no hauría volgut sentir Excúsim: el porter no m'ha advertit al pujar, y he tingut de esperar a qu'aquella gent sortís. Jo expre-

sament trucava però... es clar, amb aquells crits...

Fedia. Acomodis com pugui, Princep, segui, faci'l favor. (*S'asseuen*). M'alegro de que m'haja dit allò, perque jo ara li explicarè lo qu'es. Tant me fa si'm creu com no, la vritat està reduhida a que totes les acusacions, que feven a'n aquella noya, son absolutament falses, completament injustes. Es pura com un lliri, entre ella y jo no hi hagut més relacions que les d'una amistat, més o menys impregnada de poesia, però li juro que l honor d'ella segueix intacte. Vethoaqui. Ara, diguim què se li ofereix de mí? En que puc servirlo?.

Princep. Primerament...

Fedia. Perdònim, Princep, però com que la meva posició actual no'm dona dret a esperar de vostè una visita de pur cumpliment, suposo qu'el deu portar aqui alguna missió especial ¿vritat?

Princep En efecte, una missió es lo que'm porta, però no perxò vagi a creure que la posició actual de vostè haja refredat ni mica la bona amistat que per vostè sento.

Fedia N'estic convensut.

Princep. Aném doncs al càs. El fill de la meva amiga Anna Karenin, y ella també, m'han suplicat que vingués a preguntarli directament quines relacions sosté vostè... permetim dirli clar... amb la seva senyora, amb l'Isabel?

Fedia. Relacions? Cap. Estàn rompudes. La Isabel *va ser*, no *és ja* la meva dòna.

Princep. Així ho creya jo y perxò he acceptat aquesta missió tant delicada.

Fedia. Estàn rompudes, y cuyto a dirli que nó pas per culpa d'ella, sinó meva; pels

molt torts que jo li feya. D'ella no'n tinc rès que dir: segueix tant intatxable com sempre.

Princep. Doncs, aquells senyors, especialment la mare, desitjarien saber quines son les intencions de vostè, ara?

Fedia. (*Enutjat*). Intencions? No'n tinc cap. Vaig deixar la meva dòna en completa llibertat; jo no l'haig de molestar ni poc ni molt, ja'n pòt estar ben segura. Si s'estima a'n en Victor Karenin, millor per ella... Jo'l trobo bastant pesat, mes és un bon noy, molt decènt y crec qu'ella podrà ser allò que'n diuhen ben ditxosa, amb ell. Que ho siguin y que Deu els beneheixi. Vehtaquí lo qu'els desitxo!

Princep. Perfectament, però entre nosaltres...

Fedia. (*Interrompèntlo*). No, no's cregui que jo n'estigui gelós. He dit qu'en Victor és pesat; retiro la paraula. Es molt amable, judiciós y ben diferent de mí... S'ha estimat a l'Isabel sempre, y ella fins potser ja se l'estimava, quan vam casarnos. Molt sovint sol succehir que l'amor de qu'un menys s'adona és el qu'està mes arrelat. Jo crec qu'ella se l'ha estimat sempre; sinó que, com dòna fondament honrada qu'és, ni volia saberho. No obstant, això pesava sobre nosaltres dos com una llosa de gel. Més perquè li estic fent ara aqueixa confessió jo a vostè?

Princep. Nó, nó, al contrari; continuhi. Sí lo qu'a mi'm porta aquí és, precisament, el desitj de saber ben bé qu'és lo que hi ha hagut entre vostè y la seva senyora. Jo comprec perfectament que aqueixa corrent de fredor a que aludia, hagi pogut existir.

Fedia. Sí, existia; y a'n ella's dèu, potser, el que a mi no arribés mava omplirme prou la vida interior de casa. Això me'n treva y va ser causa de que, de mica en mica, se m'emportés la corrent del vici .. No cregui, però, que tracti ara de justificar la meva conducta. Ni ho desitjo, ni podría ferho. Sé qu'he sigut un mal marit... Y dic... «qu'he sigut»... perque jo ja fa temps que no'm tinc per tal. L'Isabel pòt obrar amb la llibertad més omnimoda. Y aquí té vostè la resposta a la missió que l duya.

Princep. Perfectament; però per si vostè se hagués imaginat un'altra cosa, haig de dirli que l'ausencia de vostè no ha alterat en lo més mínim la naturalesa de les relacions qu' existían ja entre la seva senyora y en Víctor. S'gueixen essent, no més, que purament amistoses. Vostè coneix prou l'Isabel y en Víctor pera que pugui dubtarne. En Víctor no ha fet més que portarse com un bon amic en els moments difícils d'ella.

Fedia Si, però jo, amb la meva conducta, els haure acabat d'acostar... No hi ha més... Què vol ferhi? Devía haver d'esser aixís!

Princep. Oh, oh! No olvidèm fins a quin punt son relligiosos en Víctor y sa mare. Encara que jo no pensi com ells, ho comprenc y no ho critico. Vull dir que ni l'un ni l'altre, y sobre tot aquella bona senyora, podràn acceptar una unió que no siga sancionada per l'Iglesia.

Fedia. Prou sé lo estúp... *(Esmenantho)*. ...lo rigorista qu'es ell en aquesta material... *(Pausa)*. Ja ho veig: lo que vol aquella senyora es que jo'm presti a facilitarlos una sentencia de divorci. No es això? Ja sé que de bon principi vaig oferirm'hi... però m'hi

he repensat, sí. El tenir de carregar jo amb tota la culpa y passar per totes les farses del procés... la veritat, me sembla massa dur.

Princep. Cert, si, ho comprenc molt bé... però quin altre remei queda?... Aixís ho resoldria tot... No obstant, ja ho veig, vostè té raó... es una cosa enfadosa, si, si.

Fedia. (*Estrenyentli la mà*) Gracies, Príncep. Sempre he vist que vostè es un home de cor y de gran rectitut... Vostè ja'm comprèn.... Què vol que hi faci, jo?... Posis en el meu lloc. Jo no pretenc justificarme, sé de sobres que m'he portat malament, però hi ha coses que... què li diré?... que'm repugna ferles... No sé fingir.

Pausa.

Princep. Pensava ara, Fedia, qu'es ben incomprensible vostè. No entenc com un home del seu talent y de tan gran delicadesa de sentiments, ha pogut cedir tan fàcilment a les tentacions, a exrèxses de la seva voluntat y consideració pública; no ho entenc. Còm s'ha deixat caure al extrém en que's trova? Còm ha pogut llençar per la finestra una posició com la seva?...

Fedia. (*contenint la seva emoció*). En dèu anys de dur aqueixa vida de desordre, vostè es el primer dels de la nostra societat que's compadeix de mi Fins ara, ningú m'havía mostrat compassió sinò algun dels companys meus de disbauxa y alguna dòna... Fòra d'ells, may m'havía topat amb una persona tan rahonable y bona com vostè... Gracies, gracies Princep .. Còm he arribat a perdrem diu?... Comprenía perfectame't que lo que jo feya era un disbarat, y men donava vergonya y tot, si, com ara, com

ara que li faig aquesta confessió. Però la meva vergonya era com li diré? igual que la que podría sentir de ser, per exemple, senescal de la noblesa o director d'un banc, qu'un cop un s'hi hà ficat, se tolera, passa fàcilment... Després s' apoderà de mí la música... no la d'opera ni la de Beethoven, nó; sinò la picant de les tziganes, qu'arriba a l'ànima y l'exalta, y majorment quan va acompanyada de mirades de grans ulls negres y de rialletes incitants. Una cosa que, com més encisa, més vergonya fal

Princpe. Trevallar, home, trevallar.

Fepia. Ho he probat, no me'n surto, no'm satisfà rè de lo que faig... Però no parlèm ja més de mí. Li agraheixo'l seu interès, molt, molt.

Pausa

Princep. *(Aixecantse)*. En definitiva, doncs, que puc dilshi?

Fedia. Díguilshi que faré tot lo qu'ells vulguin. Desitgen casarse sens topar amb cap impediment vritat?

Princep. Francament, sí.

Fedia. Doncs díguilshi, ni més, ni menys, que'ls proporcionaré lo que desitgen; que'ls hi asseguro.

Princep. Y... quan?

Fedia. Esperi... Dintre quinze dies... Li sembla?

Princep. *(Aixecantse)*. Puc, doncs, asseguralshi, eh?

Fedia. En absolut. Passiho bé, Príncep. Li torno a dar un milió de gracies. *(El Príncep se'n va. En Fedia s'assèu resta una estona pensant y, llençant un sospir, diu)*: Si, si, es lo que haig de fer, no hi ha més, no hi ha remei.

TELO

QUART ACTE

QUADRO I

Un reservat de restaurant

ESCENA I

EL MOSSO, FEDIA, YVAN PETROVITCH

Entren. El Mosso davant y l'Yvan darrera sense passar del llindar.

Mosso. Si vol entrar aquí, ningú el destorbarà.

Ivan Petrovitch. Protassoff... me deixes entrar?

Fedia. (*Amb fredor*). Entra si vols; però tinc feina. Be, baja, entra.

Ivan Petrovitch. Li vols contestar ara? Doncs sabs què li diría jo?... Net y clar, perque jo soc fet aixís... les penso y executo de bursada.

Fedia. (*Al mosso*). Una ampolla de xampany. (*El mosso s'en va. Deixant damunt la taula un revolver que's treu de la butxaca*). Espérat, calla.

Ivan Petrovitch. Ah, ja ho veig! Te vols matar. No es mal pensat. Ja ho comprenc. Jaqu'ells volen humiliarte, tu'ls vols probar lo que vals. Tu't mataràs amb una bala, y an ells els mataràs amb la teva grandesa d'ànima. Està entès... Veus, el geni, com les cassa al vol!

Fedia. Ja ho veig, ja ho veig, però... (*Entra el mosso amb l'ampolla, paper y tinter. Amagant el revolver amb el tovalló*). Destapa.

Bevèm. (*El mosso s'entorna, beuen y en Fedia es posa a escriure*). Ara, calla una estona.

Ivan Petrovitch. (*Brindant*). Al teu... gran viatj el... Com que jo estic molt per dessobre de totes les miseries humanes, no tinguis pas por que't contingui. Per mi si que la mort es vida... En vida'm moro, y mort, viuré. Tu vols matarte, perque aquell parell, la teva dona y el teu amic, en tinguin remordiment. Jo'm mataría perque'l món vegés què havía perdut. Y dit y fet, no't creguis, sense pensarmhi gens. Pendría el revolver, (*el pren*) y... una, dugues... ja està. Sinó que, no es la meva hora, encara. (*Deixant l'arma demunt la taula*). Lo qu'es que jo no'ls daré pas la menor explicació. Que's prenguin ells la pena de buscàrsela... Ara... vosaltres...

Fedia. (*Escrivint*). Calla un moment, home!

Ivan Petrovitch. Miserables, que tot se'ls en va en grans poses y gesticulacions sense capir mai res de res... allò que se'n diu res!... Ara no't pensis que t'ho dic a tu. No m'escoltis: deixo esbravar el pensament... Al cap d'avall, què hauría de fer l'humanitat?... Vès la gran cosa! Mantenir el geni... y no potrejarlo, oprimirlo y escla... farlo com ve fent sempre!... Oh! .. amb mi si que.. ja us ho dic jo.. no hi jugareu pas.. us arrencaré la careta a tots, si, a tots... hipòcrites, més que hipòcrites!...

Fedia. (*Que ja ha acabat, beu y llegeix per sí*). Vaja, fes el favor d'anarten.

Ivan Petrovitch. Que me'n vagi?... Vaja doncs... buenas! .. Ja t'ho he dit. Lo qu'es jo no't contindré pas, no... Quan sigui ho-

ra, faré igual que tu. Unicament voldría dirte que...

Fedia. Bé, sí, ja m'ho diràs després. Ara, fesme un servei d'amic. Té, (*entregantli diners*) dóna això al amo y demànali un plec y un paquet en nom meu.

Ivan Petrovitch Està bé... pero'm promets esperarme, oi? Es que t vull dir una cosa tan grossa... que no la sab ningú en aquest món, ni la sab àn a l altre fins que jo m'hi planti. Ho sents? (*Contant dissimuladament els diners*). Tot... li haig de dar?

Fedia. Lo que se li degui. (*Ivan se'n va. En Fedia es desfoga amb un sospir, tanca la porta y agafa l arma se l aplica al pols, tremola y la deixa caure soaument a la taula, somicant*). No, no puc, no puc! (*Truquen*). Quí hi hà?

ESCENA II

FEDIA *y* MAXA

Maxa. So jo, obra.

Fedia. Qui? Tu, Maxa!...

Obra la porta.

Maxa. T'he cercat a ca'n Popoff, a ca l'Afremoff. . y últimament se m'ha acudit que podries esser aqui. (*Veyent el revolver*) Y ara! què vòl dir això?. . Ah!... bestia!... boig!... xímple! Es a dir que deveres...

Fedia (*Rodant el cap tot afligit*). No, no tinc coratje!

Maxa. Doncs y jo que no significo rè? Grandissim!... Per mi cap pietat, oy? Quina infamia! Aixís pagas l'amor que't tinc?

Fedia. Vaig dir que'ls deixaría en llibertat. Ho tinc promès, no sé faltar a la paraula.

Maxa. Però y jo?

Fedia. Tu? tu? Tu també quedaries lliure. Qué'n trauràs de patir amb mí?

Maxa. Just! Fora millor, eh?... Hum! Jo no puc viure sense tu... ho sents?

Fedia. Com si'l viure amb mi, fos viure! Un cop m'haguessis plorat... sí que viuries.

Maxa. Doncs nó, no't ploraria, ja que no tens pietat de mi!

Plora.

Fedia. Oh, no ploris, no, no t'ho prenguis així; jo ho feya en bé de tots vosaltres.

Maxa En bé teu, ho feyes!

Fedia. (*Somrient*). En bé meu, matarme?

Maxa. Sí, sí... A veure, què't manca? Digas.

Fedia. Què?... Tantes coses!

Maxa. Quines? Què?

Fedia. Primerament, cumplir lo promès,... que no es poc per qui no sab mentir ni soportar les farses necesaries per obtenir el divorci.

Maxa. Sí, això, comprenc que't repugni. I ambé jo, si...

Fedia. Després, deixar en plena llibertat a la meva dòna y a'n en Karenin. Son bons y no tinc dret a fe'ls sofrir. Aqui en tens dugues.

Maxa. Si la teva dòna fós bona com dius, no t'hauria abandonat,

Fedia. No es ella; so jo que la vaig abandonar.

Maxa. Just, just! Tot lo dolent ho has fet tu;

ella es un ángel... Y què més?... Encara més?

Fedia. Que tu ets una criatura adorable y si jo continués vivint, te faria desgraciada.

Maxa. ¿Còm ho sabs tu, això? Mira: si fós lo que tu dius, seria per que jo ho hauria volgut. Tu no'n tindries cap culpa.

Fedia. (*Sospirant*). Y aquesta vida, aquesta trista vida qu'arrossego! Com si no ho vegés que so un perdut, un no rè, un pès pels altres y per mi mateix, com diu ton pare. Prou, prou qu'ho veig que no valc rè!

Maxa. Un beneit ets... vethoaquí... Mira, jo no't deixaré may, may; me durás enganxadeta a tu, sempre, sempre... tan si ho vòls com si no ho vòls... La mala vida que dus... beure, fumar... què?... Deixa de ferho... bé es prou fácil.

Fedia. Fácil de dir, ès.

Maxa. Y de ferho, home!

Fedia. Quan te contemplo, sí que'm sembla que puc arribar a ferho.

Maxa. Y ho farás, home, ho farás... (*Adonantse de la lletra*). Qu'ès això? Els hi has escrit? Què'ls hi dius?

Fedia. Lo que'ls hi deya... (*Prenent la lletra per estriparla*). ja ès inútil.

Maxa. (*Arrancantli la lletra dels dits*). Els deyes qu'anavas a matarte... oy?... Però no'ls deyes còm, sinó sencillament que t'anaves a suicidar... vritat?

Fedia. No parlava així. Els deya que desapareixería.

Pausa durant la qual Maxa rumia.

Maxa. Ah! ja ho tinc, já ho tinc!... Has llegit la novela: «Què fer?»

Fedia. Sí, já ho crec.

Maxa. Bastant pesada, no? Però hi hà una cosa qu'está bé. Aquell personatge... ¿còm se diu?... en Bahmetoff... te'n recordes?... fa veure que s'ha ofegat. ¿No sabs de nadar tu?

Fedia. No.

Maxa. Doncs bè... veurás... dónem el teu vestit y el porta-monedes.

Fedia. A què vé ara això?... Per què?

Maxa. No, espérat. Anémnosen a casa, y allí et mudarás la roba.

Fedia. Ah, nó; ja veig lo que't proposes!

Maxa. Y què? Deixam fer a mi, home!... T'haurás volgut banyar, y allí, a l'arena, trobarán la teva roba amb el porta-monedes y una carta a la butxaca.

Fedia. Sí, y després?

Maxa. Després... mira, tu y jo haurèm fugit ben lluny y serèm felissos.

Entra Ivan Petrovitch al punt en que Fedia y Maxa, el primer casi arrossegat per la segona van a sortir.

ESCENA III

Dits y IVAN PETROVITCH

Ivan Petrovitch (*Veyent el revolver damunt la taula*). Epl epl mira que't deixes el revolver. Què'l prenc?

Maxa. Sí, prenlo, prenlo!... Y... adeu!...

TELÓ

QUADRO II

Saleta de l'Isabel

ESCENA PRIMERA

KARENIN, ISABEL; *després la* DIDA

Karenin. Haventho promès tan formalment, cumplirà; n'estic segur.

Isabel. Me dòl confessarho, peró ho haig de dir: des que'l sé enamorat de la tzigana, me sento deslligada del tot. Y no't creguis que ho digui per gelosía... Es qu'al coneixer aquest fet, m'ha semblat que'm donaven la llibertat... Còm li explicaré jo a vostè?

Karenin. Encara aquest «vostè?»

Isabel. *(Somrient)*. Tu!... No'm distreguis, deixam dir lo que sento. Lo que més me afligía era pensar qu' estimava dos homes a la vegada, es a dir, qu' era una dòna immoral.

Karenin. Tu, una dòna immorall...

Isabel. Peró des que sé qu' ell ne té un' altra... y que, per consegüent, està ben després de mi, qui'm priva? Puc dir ja ben obertament que l'es... que t'estimo... Les aprensions que'm teníen encongida, han desaparescut... Ja lo que únicament me atormenta es la situació ambigua en qu'ell encara pot tenirnos fins que'ns faciliti aqueix ditxós divorci.

Karenin. Creu, ara ja no's farà esperar. Aixís qu'he sabut la seva promesa, he demanat al secretari del Consistori qu'anés a vèurel

amb la demanda de divorci y que no tornés sense haverli recullit la firma. Conec massa a n'en Fedia pera sospitar que vulga entretenir les coses expressament.

Isabel. No't diré que ho fassi expressament tampoc. Peró'm temo, o que li aconsellin o que, com sempre, se rebeli a callarse la veritat. Ja sabs quin horror té a falsejar la veritat... Escolta, y per què li has enviat diners?

Karenin. Crec que'n necessitava; potser això fins era causa del seu retard.

Isabel. Si, peró... y si l'has ofès?

Karenin. No serà tan puntillós.

Pausa.

Isabel. Ah! Que egoistes ens tornèm, Víctor!

Karenin. Si, ho confesso, peró tu 'n tens la culpa... Després de tant esperar y desesperar... ara'm sento tan felís!... Es la felicitat que'm fa egoista... Veus si'n tens la culpa tu?

Isabel. Felís!... Ah, no creguis pas que no més ho ets tu; també ho soc jo ara, Víctor! Me'n sento tan plena l'ànima de felicitat! Y còm no, amb tants motius?... El nen restablert... la teva mare reconciliada... veure que m'estimes... y, sobre tot, sobre tot, poderte declarar que jo t'estimo a tu...

Karenin. M'estimes... ja sense escrúpols, sense temors?

Isabel. Des qu'he vist clar, Víctor, soc tota un' altra.

Karenin. No't recordaràs mai més del teu passat?

Isabel. Mai més! Aixís resti tan esborrat del teu record com ho està ja del meu!

Entra la dida amb el nen, que corre cap a sa mare, y aquesta se'l posa a la falda. La dida se'n torna.

arenin. (*Rodant el cap*). Oh!, Senyor, còm som els homes!

sabel. Què vols dir?

Besa al nen.

arenin. Mira. Quan al tornar del extranger, vaig saber que t'havies casat, la pena d'haverte perdut era tan gran pera mi, que el mès senzill record que m'enviessis era ja per mi un gran consol. Més tart, quan vam tornà a trovarnos y a renovar la nostra amistat, y vaig veure brillejar encara alguna guspira d'aquell amor incipient que jo havía dat per mort... era quasibé felís. Una cosa però em dolía: pensar que, aixís, jo no era prou noble amb en Fedia. Sòrt que, al meteix temps, jo, que't conec bé, ja veia qu'entre tú y jo no hi cabíen altres relacions que les de l'amistat més intatxable. Unicament això em tranquilisava y em tenía content Quan el teu marit començà a ferte patir, pensant que jo podía esser un puntal per tú y que començaves a acceptarho, encar que amb cert temor, no sabs com vaig agrahirtho... quina vaga esperansa m'ilusionà, llavors! Després, quan ja en Fedia se t va fer insoportable y vas decidirte a deixarlo; quan per primera vegada jo em vaig declarar—y que, sense darme un nó, vas retirarte plorant,—no't puc ponderar, no, el goig que vaig sentir! Si en aquell instant me pregunten què desitjo més, hauría dit que rè. Per fi, ha anat venint la possibilitat d'unir les nostres vides, la meva mare, com dius molt bé, s'ha re-

conciliat amb tú, tots aquells desitjos meus comensen a realisarse, m'has confessat que m'estimes, que m'has estimat sempre.. què puc voler ja més?... Doncs, fins ara, m'ha perseguit el teu passat, volía que ni hagués existit, que rè me'l recordés.

Isabel. (*planyentse*). Victor!...

Karenin. Perdona, Isabel; si't dic això; es per que no't vull ocultar rè, rè de lo que'm passi... per que veigis lo dolent qu'era; lo que m'ha calgut lluitar. per vèncem. Ara, ara 't puc confessar que m'he vensut.

Isabel. Per fi!... També jo he patit, també. Però tot lo que't feia tant dalir, ha anat guanyantme el cor fins contra la meva voluntat;... tot ha mort en mí ja, menos tú, tot.

Karenin. Tot?

Isabel. Tot, tot... Sinò, no t'ho diría.

ESCENA II

Dits, un CRIAT

Criat. El senyor Vosnessensky.

Karenin. Deu dur la resposta d'en Fedia.

Isabel. (*Al criat*). Que passi, y la Dida, que vingui.

Karenin. (*S'aixeca y anantsen cap a la porta*). Ara tindrèm la resposta!

Entra la Dida, l'Isabel li dona el nen y aquella s'entorna amb el

Isabel. Aveure si a la fi en sortím!

ESCENA III

ISABEL, KARENIN, VOSNESSENSKI

Karenin. Ja ho porta?

Vosnessenski No era a casa.

Karenin. No hi er! De manera que la demanda encara no està firmada?

Vosnessenski. No senyor; però els hi porto una lletra qu'ell m'ha entregat per vostès. (*Trayentsela de la butxaca*). He anat a casa seva y m'han adressat al restaurant. He anat al restaurant, y el senyor Fedia m'ha pregat que hi tornés al cap d'una hora per la resposta. Hi he tornat, y aquí la tenen.

Karenin. Encare noves excuses, nous pretextos?... Jesús!... còm s'ha tornat!

Isabel. A veure, a veure què vol. Llegeix.

Karenin obra el plec.

Vosnessenski. Tenen més que manarme?

Karenin. No, gracies; passihobé.

Vosnessenski se'n va. En Karenin, a poc de llegir de per sí resta esglayat.

Isabel. Què hi hà? Què diu?

Karenin. Es horrorós!

Isabel (*Volent arrancarli la lletra*). Llegeix, doncs.

Karenin. (*Llegint alt*). «Va per vosaltres dos, Isabel y Víctor, y no vuy tractarvos d'estimats y ben volguts per no fer farces; car, pensant en vosaltres, en vostre amor y en vostra ditxa, no puc dominar l'amargura y el despit que sento contra mi mateix. Con-

tra mi mateix dic, perquè veig, y ben clar, que, per ser el marit y per les circunstancies qu'això porta, so jo quí us he privat fins ara d'assolir la felicitat que perseguiu. Jo, jo so l'intrús. Però no per això aneu a pensar q e jo segueixi estimantvos, sobre tot tu, Isabel, la meva Isabeleta d'altres temps! Moralment podría semblar que sí, però, en realitat, me sou indiferents, y si jo tinc culpa, penseu que no hi puc fer més...

Isabel. No l'entenc! Ahont vòl anar a parar?

Karenin. (*Continuant*). «Dit això, ja compendreu qu'aquest estat d'esperit m'obligui a satisfer el vostre desitj d'una manera distinta de la que'm proposeu. Mentir, fer una comedia estúpida sobornant els curials, ès una vilesa que'm repugna. Per més que sigui un miserable, soc d'una altra fusta No sé suscriure a una infamia aixís, no puc, no puc suscriurhi. He trobat una solució molt més sencilla. Necessiteu casarvos per ser ditxosos; jo vos en privo?... doncs haig de desapareixer...»

Isabel. (*Agafant la mà d'en Karenin*). Víctor!

Karenin. (*Llegint*). «Haig de desapareixer y desapareixaré. Quan rebreu aquesta lletra, el fet estarà consumat.—Posdata. Sento moltíssim que m'hagueu enviat diners pels gastos del divorci. Es ofensiu per mi y no ho esperava de vosaltres; però, en fi, si jo he comés tants erros... be us en podieu permetre vosaltres un. Lo únic qu'us demano, ès que no'm guardeu rencunia, que no penseu mal de mi. Y un altra cosa encara: estimo un rellotger que's diu Euguenieff, y jo us agrahiria que l'ajudessiu. Es un desordenat, però bona persona. Adeu. —Fedia.»

Isabel. S'haurá suicidat!... Oh! oh, Deu meu!

Karenin. (*Sortint corrent fins a la porta*). Cuyta, crida al senyor Vosnessensky!

Isabel. (*Ab dolor creixent*). M'ho temia! m'ho temia! Fedia, Fedia meu!

Karenin. Isabel!

Isabel. No es vritat, no, que no me l'estimés y que no l'estimi; sí que me l'estimo, sí! Jo l'hauré mort, jo!

En Vosnessensky torna.

Karenin. Ahont se'n havía anat el senyor Fedor? No li han dit a vostè!

Vosnessensky. No m'han dit sinó qu'havía sortit y que no havía tornat.

Karenin. Se l'ha de buscar. Perdónam que't deixi, Isabel.

Isabel. Tu m'has de perdonar! No sé mentir; sí, correhi, correhi; vès què ha passat, per Deu!

TELO

QUINT ACTE

QUADRO PRIMER

Un bar. Taules amb gent que veuhen the, aiguardent, etc. En la més próxima al prosceni hi ha en Fedia, decaigut y pobrement vestit, y en Petuchkoff, subgecte atent, dolçot y somniador, que du la cabellera llarga. Se veu que un y altre estàn un xic tèrbols.

ESCENA PRIMERA

FEDIA, PETUCKOFF. *Després*, ARTEMIEFF

Petuchkoff. Si que sabs estimar. Ja ho veig... Peró, y ella?

Fedia. Ella?... Aquí està, que de noies de posició que arribin a sacrificarho tot per l'home qu'estimen, no es extrany trobarne. Peró entre les tziganes, que no pensen sinó en explotar als homes, trobarne una tan desinteresada, qu' ho tira tot a rodar per un, y que mai, mai demani rès, dígam si no es admirable, si no es un contrast sorprenent, veritat?

Petuchcoff. *(Divagant).* Realment, un contrast ben viu... Rès, allò dels valors en pintura. Vols fer valer més un roig? Vòltal de vert... Peró, què té que veure ara això? Digas, digas.

Fedia. Deia que per mi, doncs, es l'única bona acció qu'he fet en la vida. Hi vaig posar tota l'ànima. Y mai, mai me vaig aprofitar del seu amor.

Petuchcoff. Què dius ara!

Fedia. Mai. Y sabs per què?

Petuchcoff. Per què? Per compassió?

Fedia No Mai me'n va inspirar de compassió. Lo que jo sentía per ella era una gran admiració: una admiració que, quan ella cantava, com ja ho deu tornar a fer actualment, arribava a l'adoració. Si no vaig abusar d'ella es perque l'estimava profondament. Sempre, tota la vida, en guardaré un bon record.

Beu.

Petuchcoff. Noi! Si que va ser un amor ideal aquest!

Fedia. Rès te'n darà tant la mida com lo que vaig a contarte. Mira, una vegada jo'm vaig enamorar com un boig d'una dòna hermosíssima; vaig conseguir d'ella una cita y no hi vaig compareixer, perque, amic del marit, no vaig saber, me va repugnar trairlo. No't sembla que, al pensarhi ara, m'hauría d'enorgullir d'aqueix acte de noblesa? Doncs, no, me'n penedeixo com d'un pecat! Y amb lo de la Maxa 'm passa tot lo contrari; cada dia m'alegro més d'haverla respectada sempre. Ah, sí! Jo'm podré embrutir tant com se vulga, arribar, si vòls, fins a vèndrem, ser pastura de polls y de pitjors miseries... el record d'ella brillarà sempre com un raig de sol dins la meva ànima.

Petuchcoff. Y aont es ella, ara?

Fedia. No ho sé, ni vull saberho. Tot allò ja ha passat, ja es mort, correspon a una altra existencia; no tinc dret a barrejarho amb la qu'actualment porto.

Petuchcoff. Y tu no vas casarte? Jo amb una bona dòna hauría sigut felís. Una de dolenta 'm va perdre...

Fedia. El matrimonil... Vaig tenir una dòna ideal, si, una qu' encara viu; peró, què't diré jo? Sabs que pera fer més escumosa y picanteta la cidra, cal posarhi un gotimet de raím?.. Doncs.. en la nostra vida conjugal hi mancava aquell bull picantet. A mí 'm calía somniar y, sense aquell bull picantet, no, no'n sabía. Per això 'm vaig cansar aviat y vaig començar a deixar la dòna. Tu ja sabs que l'amor y'l desamor se veuen en la conducta que guardèm amb la persona estimada. Jo'm portava malament amb ella... Y n'obstant, me sembla qu'ella m'estimava

Petuchcoff. Per què no més dius que't sembla?

edia. M'expresso aixís perque, no trobantli jo els atractius que a la Maxa, potser me ofusco al judicarla. Ademés, que no puc oblidar qu' estant ella embarassada y entrant jo a casa quasi sempre ebri, el remordiment feia que de dia en dia me l'anés estimant més poc. *(Amb posat estàtic).* Oh, no hi ha dubte, no. Si jo m'estimava tant a la Maxa, es perque mai li vaig donar un què sentir, y l'altra, l'altra, per lo que li feia, me despertava remordiments, me feia l'efecte d'una reconvenció perenne... Y això que fins n'havía estat gelós, no't creguis. Sinó qu' ¡ay! aquella gelosía durà molt poc, desgraciadament.

Artemieff s'atansa; porta'l bigoti tenyit y una roseta al trau, amb tot y lo vell y apedaçat del seu vestit.

Artemieff. (*Tocant l'espatlla d'en Fedia*). Bon profit. Es a dir, qu'ha fet amistat amb el pintor?

Fedia. (*Amb fredor*). Ja ho veu.

Artemieff. (*A Petuchcoff*). Ja heu acabat aquell retrat?

Petuchcoff. No encara.

Artemieff. (*Asseyentse*): No us destorbo pas?

En Fedia y en Petuchcoff no li tornen resposta. Pausa.

Petuchcoff. En Fedia m'estava contant la seva historia.

Artemieff. Ah! Esteu de confidencia? No us vull destorbar. Ja podeu continuar per mí, ja, que no us demanaré ni una pipada de tabaco, no, malcarats!

Se retira y s'asseu a un' altra taula.

Fedia. Es un tipu que'm repugna!

Petuchcoff. Ja'l tenim agraviat.

Fedia. Tant se m'endona! Amb tipus aixís, no hi puc fer més, no hi vull converses. Amb tu, al contrari, m'hi trobo tan bé... No recordo que't deia.

Petuchcoff. Deies que havies estat gelós de la teva dòna. Y per què no hi vius amb ella ara?

Fedia. Uy!... (*Pensatiu*). Es tota una historia! La meva dòna torna a ser casada.

Petuchcoff. Us vêu divorciar?

Fedia. No. (*Somrient*). Es la meva viuda.

Petuchcoff. Què?... Còm s'entén això?

Fedia. Va enviudar de mi; jo... no existeixo.

Petuchcoff. Qu'estás boig?

Fedia. Crèume: soc mort. (*Artemeff, tot intrigat, inclina'l cap per sentir millor*). A tu ja t'ho puc contar, apart de que ja sont coses velles y tu no sabs ni'l nom de la familia... Va passar, que, quan la meva dòna ja no va poder més, quan jo, ja m'ho havia gastat tot y que ja m'havia fet absolutament insoportable, ella trobà un protector. Ey! no ho dic en mal sentit, nó; se tracta d'un amic meu, home de totes prendes, ben diferent de mi en tots sentits. Vuy dir que així com jo tinc més de dolent que de bò, ell ès honrat, formal, judiciós, bò en tota l'extenció de la paraula. Amb la meva dòna's coneixien de petits, ell l'estimava, y quan ella's casá amb mi, va resignarshi. Però més tart, quan jo'm vaig dar a la cràpula y a ferla patir a'n ella... ell va començar a freqüentar més la casa; jo, jo meteix ne tinc la culpa. Naturalment, l'afecte de la meva dòna pel antic amic va anar ressorgint, creixent; fins qu'arribà'l dia en que jo caic tan avall, qu'abandono la familia. Després m'entra la fat-lera per la Maxa, y jo mateix, jo mateix els aconsello que's casin. Ells ni volien pensarhi, però tant y tant perdut van vèurem, que, a la fi...

Petuchcoff. Lo de sempre...

Fedia. Nó; n'estic segur, no van faltar. Ell es molt devot y l'unió conjugal sense la benedicció de l'Iglesia, per ell, es un pecat. Lo que volien era'l divorci, y'm van demanar el consentiment. Per obtenir la sentencia, jo havia de carregar amb tota la culpa y fer deu mil farces y impostures dins del plet. Y això, jo, que lo que més detesto es

la mentida, jo que'm deixaria penjar per no mentir... jo no podia ferho. Devant d'aqueix conflicte, vaig estar a punt de matarme, y ho hauria fet de debò si no es una persona compassiva que'm va saber contenir. Vaig escoltarla, vaig escriure despedintme y l'endemá se van trobar a l'areny del riu la meva roba, el meu portamonedes y la meva cartera... Y com que no sé nadar...

Petuchcoff. Y el teu còs? Això no podien pas trobarho...

Fedia. Imagínat que sí. Al cap d'una setmana, en van trobar un... van cridar a la meva dòna per si'l reconeixia... Estava en descomposició; còm volies que'l mirés?... «Oh, sí, es ell, es ell!» Y prou. Van enterrarme, ells se van casar y aquí'ls tens ben units y ben felissos. Y jo... mira, fent la viu-viu y beventl... Ahir vaig passar pel peu de casa d'ells. La tenien tota encesa; vaig veure l'ombra d'ell a través de les cortines... Y rè, mira: tinc dies negres; d'altres que Deu n'hi dó... Lo terrible, això sí, es quan no tinc de què menjar.

Beu.

Artemieff. (*Acostantse*). Perdoneu. He sentit tota aqueixa historia tan curiosa y tan útil, sobretot. Vostè acaba de dir que quan pateix més, ès quan no té un cèntim. Es clar qu'es durl... Però que no ho veu, que vostè té un medi ben fácil de poder granejar sempre? Ja que'l creuhen mort, home...

Fedia. Prou! Qu'ès això? Us ho he explicat a vòs, per ventura?... No necesito dels vostres consells. Au!

Artemieff. Deixim dir, home! Vostè passa per mort tot estant ben plè de vida. En aquest cas, què son la seva esposa y l'home amb qui viu tan ditxosa? No son bígams, home? Doncs lo més fluix que'ls pòt passar és que'ls envihin a Siberia. Y això no pot fer afluixar la mosca?

Fedia. Feu el favor de deixarme en pau, us dic.

Artemieff. Tot se redueix a escriure quatre ratlles; millor encara, déiximeles escriure a mi. Donguim l'adressa y... vostè'm quedarà reconegut; ja pensarà amb mi després.

Fedia. Encara més! Anéuvosen al botavant us dic. Que parlava amb vos, jo?

Artemieff. Nó, però com que vostè ho ha explicat en veu alta, jo puc declararho y el mosso y tot... perque ell també li ha sentit dir que vostè's fa passar per mort.

Mosso. Jo? Y ara!

Fedia. Fòra d'aqui; murri!

Artemieff. Murri a mi?... *(Cridant).* Policia!... M'insulten, me provoquen!...

En Fedia s'aixeca y va per fugir. L'Artemieff s'hi abrahona y entra'l policia.

TELO RÁPID

QUADRO II

Al camp; una terrassa amb el marge cobert d'eures

ESCENA I

ANNA DMITRIEUNA, ISABEL, *embarassada, el seu nen* MICHA *y la* DIDA

Isabel. El tren ja ha arribat: tot seguit vindrà,

Micha. Qui vindrà?

Isabel. El papà.

Micha. (*Contentó*). El papà?

Isabel. (*Baixet a Anna, apenes el nen s'ha apartat d'elles.*) Pobret, se l'estima com si talment fos el seu pare!

Anna Dmitrieuna. Millor. Y com que del seu no se'n pot recordar la criatura...

Isabel. *(Sospirant).* No he gosat mai a dirli la vritat, encara. Tantost penso qu'es millor callarli, com me sembla que li hauría de dir. Què m'aconsella vostè, mamà?

Anna Dmitrieuna. Això ès qüestio de sentiment, filla. Consulta'l cor. Ell te dirà si ho has de fer o no, y quan... Però... còm ho mitiga tot la mort! Vritat?... Vès en Fedia!... quan recordo que, amb tot y haverlo adorat de criatura, vaig a arribar a aborrirlo tant... y penso qu'ara'l torno a

veure com el millor amic del meu fill! No sabs lo generós que se'm presenta al pensar com va passar el pobre per sobre totes les lleis divines y humanes per sacrificarse en bé vostre!... Quin heroisme!... A veure si en Victor haurà pensat en portarme llana? Ja se m'està acabant.

Fent filoja.

Isabel. Ja'l tenim aquí. (*Soroll de rodes y picarols. Ella corre cap al angle de la terrassa y s'hi aboca*). Ai-ai! Amb quí vé? Amb una senyora?... Ah! la mamà! La mamà quan feya un sigle que no'ns veiam!

Corra a la porta a rébrels.

ESCENA II

Dits, KARENIN *y* ANNA PAULOUNA

Anna Paulouna: (*Abrassant a la seva filla y a l'Anna Dimitrieuna*). Ens hem trobat amb en Victor, y m'he decidit a seguirlo.

Anna Dmitrieuna. Y bé qu'ha fet; molt bé.

Anna Paulouna. Era al carrer, y he pensat, vetaquí una bona ocasió per anar a fer la visita que vinc demorant tant temps hà. Y aquí'm tenen fins al tren de la nit... si vostès no'm treuhen.

Karenin. (*Abrassa a la seva dòna, a sa mare y al nen.*) Feliciteume! Tinc una alegria! Demà no haig de tornar a ciutat.

Isabel. Què me'n alegro!... dos dies! Quin miracle!... Farém l'excursioneta al Monestir, eh?

Anna Paulouna. (*Mirantse'l nen*). Com se sembla al seu pare! Ja es un homenet!... Mentres no'n haja heredat sinó'l cor!...

Anna Dmitrieuna. Ah, sí; però'ls defectes no.

Isabel. Tot, tot! En Victor diu lo que jo: que si al seu pare l'haguessin educat millor de noy...

Anna Paulouna. No se còm pots dir això! Y no's creguin, qu'ara no puc pensar pas amb ell que no'm vinguin les llàgrimes als ulls!

Isabel. Com ens passa a tots. Interiorment, la seva figura se'ns ha ennoblit.

Anna Paulouna. Sí, es ben cert.

Isabel. Còm lo que més insoluble semblava, quedà resolt en un moment!

Anna Dmitrieuna. Escolta, Victor: t'has recordat de portarme llana?

Kareniu. No m'he descuydat de rè. (*Obrint el sac de mà*). Veu? La llana, l'aigua de Colonia... fins correspondencia. Oy, tu, Isabel; té, un plec que van deixar al porter pera tu. (*Entregantli. Y a la seva sogra*). Mamà, vol que l'acompanyi al seu tocador? Jo també'm vuy respallar una mica. Isabel, no es el dormitori de l'esquerra'l destinat a la mamà? (*L'Isabel, tota espalmada y llegint*). Què veig?.., Isabel; què tens? Què diu aquest paper?

Isabel. Oh! no!... impossible!... Viu? No pòt

ser!... Oh! quin horror!... Victor... mira, mira què diu això!

Plorant.

Victor. (*Pren el paper y en haventsel llegit*). Y ara!...

Anna Dmitrieuna. Però què passa? Digas.

Victor. Qu'ell no es mort!... qu'es viu... que ella es bígama y jo un criminal. Així ho diu el jutge d'instrucció en aquesta cédula de citació enviada a l'Isabel... Oh! Deu meu! Deu meu!

Anna Dmitrieuna. Quin malvat!... Per què va fer això?...

Victor. Tot fingit!... tot mentida!

Isabel. Com no l'abrusa un llamp!... Senyor, perdoneume! Ni sé'l què'm dic.

Fuig plorant. En Karenin la segueix.

Anna Paulouna. Però còm es possible, que sigui viu? Expliqueumho.

Anantsen també darrera'ls altres.

Anna Dmitrieuna. Prou ho deia, jo, el dia qu'en Victor s'embolicava amb aquesta gent, que me'l perdrien! Y a la fi... Oh! sí, si'n tenía de rahó jo! Tot mentida!... tot mentida!

TELO

ACTE SISE

QUADRO I

Despatx d'un Jutge d'Instrucció

ESCENA PRIMERA

El JUTGE, *en* MELNIKOFF *y el* SECRETARI

El JUTGE, a la seva taula, enraonant amb en MELNIKOFF. El SECRETARI, al seu costat, escrivint entre munts de causes.

Jutge. Però si jo mai li he dit tal cosa! Es qu'ella s'ho ha imaginat. Y ara'm fa càrrecs a mi?

Melnikoff. Nó, de càrrecs no n'hi fa, però la té capficada.

Jutge. Vaja, ja vindré a dinar. Dèixim ara despatxar... qu'haig de pendre una indagatoria molt delicada. (*Al Secretari*). Fàcils entrar.

Secretari. A tots dos?

Jutge. (*Llensant el cigarret*). Nó; no més a la senyora Karenin, o més propiament parlant, a la senyora Protassova, de nom de casa del seu primer marit.

Melnikoff. (*Tot despedintse*). Ah! es lo de la Karenin?

Jutge. Una causa que'm fa angunia de començar y que'm sembla que m'amohinarà molt. Sómhi.

Entra l'Isabel, vestida de negre, y amb un velet a la cara.

ESCENA II

El JUTGE, ISABEL *y'l* SECRETARI

Jutge. (*Indicantli una cadira*). Tingui la bondad de seure. Sento tenirla d'interrogar, senyora, pero'l dever m'hi obliga. No's pertorbi y sàpiga que te perfecte dret a negarse a respondre a qualsevol de les preguntes que jo li faci; be... que... sempre serà millor per vostè y pels altres, que digui simplement la vritat. Això sempre es de més bon efecte y més pràctic.

Isabel. No tinc rè qu'amagar, jo, senyor Jutge.

Jutge. Millor. (*Consultant papers*). Estàn ja extesos els seus noms, estat y religió; vegi si es exacte.

Isabel. (*Haventho llegit*). Perfectament.

Jutge. Se l'acusa d'haver contret segones nupcies tenint viu el seu marit encara y sabent vostè qu'existía.

Isabel. No és vritat; jo'm pensava qu'era mort.

Jutge. Se l'acusa també, d'haver induhit al seu marit a simular un suicidi, mijansant diners, a fi de desembrassarse d'ell.

Isabel. Tampoc es vritat.

Jutge. Permétim, doncs, que li fàci algunes preguntes. Pel Juliol de l'any passat, no va enviar vosté mil dos cents rubles al seu marit?

Isabel. Si, senyor; per que eran d'ell; producte de la venda de coses seves. Vaig enviarl'hi quan ell va deixarme. Y allavors esperava jo'l divorci.

Jutge. Puntualisém. L'entrega d'aqueixa quantitat no va esser el 17, o sigui dos dies abans de la desaparició d'ell?

Isabel. Si va esser el 17 ho ignoro, no m'enrecordo.

Jutge. Per què, en aquell mateix día, va desistir vostè de presentar la demanda de divorci al Consistori, y va simultaniament refusar els servéis del seu advocat?

Isabel. No'n sé absolutament rè.

Jutge. Diguim per què, quan la policía va portarla a veure el cadàvre, va dir vostè qu' era'l del seu marit?

Isabel. Senyor Jutge, ja pot pensar si estava per mirar allò jo, amb el meu trastorn; y com que, per altre banda, jo tenía el convenciment de que'l mort havía d'esser ell, quan me van preguntar si ho era, vaig cuitar a respondre que'm semblava que si.

Jutge. Comprenc que, amb el trastorn, vostè no estés gaire per mirar tan trist espectacle. Sí; però, vol dirme per què, després ha anant enviant cada més una determinada suma al senyor Saratoff, que justament vivía en la mateixa població que'l marit de vostè?

Isabel. Es el meu marit, no jo, qui enviava aquell diners, y no puc dirli ahont, perque no'n estic enterada. Lo que si puc asegurarli, es que no eran per en Fedor Vassilievitch; car nosaltres el creiem ben mort; no en dubti gens.

Jutge. Està molt bé; però noti, senyora, que no per ser instruments de la llei, hem de ser nosaltres capassos de mirarnos amb indiferencia una situació com la de vostè; jo fins la compadeixo de veres, senyora. Vosté es-

tava unida amb un home que l'arruinava, que l'enganyava, que, en una paraula, li feia impos.....

Isabel. Jo l'estimava.

Jutge. Si, però, aixís y tot, es molt natural que vostè desitgés desferse d'ell. Per això comprenc que vostè aprobés un medi tan senzill com aquell, sense ni somniar qu'aíxò pogués conduirla a lo qu'es considerat com un delicte... a la bigàmia. Repeteixo qu'ho comprenc, y ara li dic que fins estic persuadit de que'l jurat sabrà compendreho també. Per lo tant, crèguim a mi; confessi, no'm calli rè.

Isabel. No li amago rè, senyor Jutge. Mai he mentit. (*Romp a plorar*). No'm puc retirar encara?

Jutge. Un moment no més. No per ferli ja més preguntes, sinò per que llegeixi y firmi la seva declaració. Miri si les seves respostes queden ben redactades.... Acostis aqui, sègui. (*Al Secretari*). Qu'entri el senyor Karenin.

En Karenin entra tot malhumorat y tivant.

ESCENA III

Dits y KARENIN

Jutge. Tingui la bondat de seure.

Karenin. (*Dret*). Puc saber què vól de mi?

Jutge. Haig d'interrogarlo.

Karenin. Amb quin caràcter?

Jutge. (*Somrient*). Jo, amb el de jutge d'instrucció; com vostè ha de respondre amb el d'acusat.

Karenin. Acusat de què?

Jutge. D'haver contret matrimoni amb una senyora casada. Però, permétim, déixim procedír per ordre. Sèguí si es servit.

Karenin. Gracies.

S'asseu.

Jutge. Els seus noms?

Karenin. Victor Karenin.

Jutge. Professió, títols, edat?

Karenin. Gentil-hom de la Cort Imperial, conseller d'Estat, 38 anys.

Jutge. Religió?

Karenin. Ortodoxe. No he sigut mai acusat ni procesat. Què més?

Jutge. Diguim si savía qu'en Fedor Vassilievitch Protassoff era viu quan vostè va contraure matrimoni amb la muller d'ell?

Karenin. No senyor. Ella y jo estavem ben convensuts de qu' havía mort ofegat.

Jutge. Per què, cada mes, després de la suposta mort de'n Protassoff, enviava vostè diners al senyor Saratoff?

Karenin. Desitjaría no contestar an aquesta pregunta.

Jutge. Està en son dret. Però digui: per què va enviar mil doscents rubles al senyor Protassoff el 17 de Juliol, just, just abans del simulacre de la seva mort?

Karenin. Aquest diner m'havía sigut confiat per la meva senyora.

Jutge. Per la senyora Protassoff, vol dir vostè.

Karenin. Per la meva, a fi d'entregarlo al qui era llavors el seu marit, ja que'l diner era d'ell y ella no's considerava en dret de retenirsel desde'l moment en que un y altre havíen romput.

Jutge. Permètim, encara. Per què va suspendre les gestions qu'estaven llavors fentse pera obtenir el divorci?

Karenin. Perque en Fedor Vassilievitch va escriurem que corria a càrrech d'ell el ferles.

Jutge. Guarda la carta vosté?

Karenin. No senyor; l'he perduda.

Jutge. Ja es estrany que lo que podía convencer a la justicia de la veracitat de ses paraules s'hagi perdut, o que vostè no ho hagi guardat.

Karenin. Se li ofereix res mes?

Jutge El dever m'imposa més, y a vostè també el justificarse. Fa un moment que jo aconsellava a la senyora Protassova y ara ho aconsello a vostè, que no ocultés res de lo qu'es tan evident, y expliqués bé com van passar les coses. Crèguim, això'ls convé tant a tots dos, en quant el senyor Protassoff ho hà declarat ja tot y's mostra disposat a repetirho devant del tribunal. Li aconsello, doncs, que...

Karenin. Si'm permet, prego a vostè, que's mantingui dins els límits de les seves atribucions. Els seus consells hi són de massa... Amb el seu permís...

Oferint el bras a l'Isabel.

Jutge. No, esperis. Sento haverlo de retenir. *(En Karenin se tomba tot sorprès).* No vull dir precisament arrestat... no... Per més

qu'aixís, potser, conseguiríem més facilment la vritat, no vull extremar les mides. Desitjo, únicament, interrogar, devant de vostè, al senyor Protassoff y carejarlos, a fi de que pugui vostè, més facilment, desmentirlo. Tingui la bondat de seure. (*Al secretari*). Cridi al senyor Protassoff.

En Fedia entra, desencaixat, brut y atrotinat de roba.

ESCENA IV

DITS *y* FEDIA

Fedia. (*Anantlos a trobar*). Isabel, Victor... jo no hi tinc cap culpa... Si vaig fer allò, era a fi de bé... Si ara us en resulta cap mal... perdonèumho... perdonèume.

Els fa una gran reverencia.

Jutge. Serveixis rèspondre a les preguntes que vaig a ferli.

Fedia. Estic a ses ordes.

Jutge. Com se diu?

Fedia. Això ja ho sab.

Jutge. Tingui la bondat de respondre.

Fedia. Fedor Protassoff.

Jutge. Professió, títols, religió, edat?

Fedia. (*Després de pensarhi*). Y no s'en dona vergonya de preguntarme semblants ximpleríes? Preguntim lo important y no aquestes necedats.

Jutge. El requereixo a guardarme el respecte degut y a respondre com déu.

Fedia. Doncs si troba prou seria la pregunta...

sô llicenciat, tinc 40 anys y sô ortodoxe. Què més?

Jutge. Li consta si el senyor Karenin y la senyora de vosté teníen noticia de que vostè seguía vivint, després d'haver deixat la roba al peu del riu y haver desaparegut?

Fedia. Estic segur que no... Jo havia decidit matarme... Però a què contar aqueixes coses?... Lo essencial es qu'ells no ho sabian.

Jutge. Doncs, perque va dir tot lo contrari al delegat de policía?

Fedia. A quin delegat?... Ah! al que va trobarme al assil nocturn?... Uy! si jo estava begut!... si no sabia'l que'm deyal... Tant, que ni'm recordo lo que vaig dir. Què vol que fós? Bogeries.... Però ara, ara qu'estic ben serè, li juro, y rejuro qu'aquets senyors no'n sabien rè... Me creyen mort, y jo'n tenia una satisfacció. Mai, mai de la vida haurian sabut més de mi, a no ser aquell brétol d'Artemieff que va denunciarme... Si entre nosaltres tres hi hà qui tinga culpa, sô jo, únicament jo.

Jutge. Comprenc que vostè vulga passarse de generós; però la llei exigeix la vritat. ¿Perquê li enviaven diners? (*En Fedia's calla*). No rebia, vostè, diners per conducte del senyor Eugenieff a Saratoff? (*En Fedia's calla*)... Per què no respón? Miri, que constará en autos que s'ha negat a respondre, y això pot perjudicar a vostè y als altres. Digui.

Fedia. (*Després encara d'un silenci*). Però es que no se'n dona vergonya de ficarse en la vida dels altres, senyor Jutge? Es a dir que, orgullós del seu poder, no té cap miramen en ferne us pera mortificar, física y mora el

ment, a persones que son mil vegades millors y més dignes de respecte que vostè.

Jutge. Li torno advertir que...

Fedia. Es inútil que m'ha amonesti; v y parlar clar... *(Al Secretari)*... y vostè escrigui. Al menys hi haurá hagut, una vegada, una acta en que s'hi senti la veu de la vritat. Hi havía al mon tres persones, ell, ella y jo, oprimides per relacions molt complicades. Era la lluyta del bé y del mal, una lluyta moral que vostè no pot capir. Aquesta lluyta l'havia jo acabada donantli una solució qu'ho desembullava tot; que duya a tots tres la pau; a'n ells dos, que s'estimaven, la ventura desitjada; a mi la del oblit. Jo, en mitx de la meva abjecció, tenia la satisfacció de veure qu'havía obrat bé y de que, fins persistint en ma reprobable conducta, ningú's recordaría ja més de mi, ni faria més nosa als qui están plens de vida y que viuhen honestament. Aixís viviem tots. Però ve un dia, en que, un miserable, un bescantador de mala lley, me demana que prengui part en el *chantage* qu'ell havía preparat. Me'l trec de davant y ell, llavors, acut a vostè, que vol ser un campió de la justicia y protector de la moralitat... y vostè, que cobra cada mes un sou per fer mala feyna, s'engipona la toga y tot fresc y tan tranquil, ve aquí a desafiar a qui ni digne es vostè de descordar les botes... a tres persones que ni veurel voldrien a casa... Però vostè, posat a mortificarnos, tant content de podernos mortificar, eh?...

Jutge. Prou, o'l faig..,

Fedia. No temo a ningu, jo: ¿no veu que sô ort? Contra mi no hi podrà r,e no hi h

situació pitjor pera vostè que la meva. Tréguissem del davant, si vol.

Karenin. Si'ns permetés retirarnos...

Jutge. Han de firmar l'acta. Esperin.

Dicta en veu baixa al Secretari.

Fedia. Llàstima'm faria, si no'l vegés tan odiós!

Jutge. (*A Fedia*). Queda decretada la seva detenció.

Toca la campaneta.

Fedia. (*A Karenin y a l'Isabel*). Perdoneume.

Karenin. (*S'avança y li estreny la mà*). Es lo que's mereixen.

Firmen, y al anarsen l'Isabel, en Fedia la saluda amb reverencia.

TELO

QUADRO II

Sala de pas del Palau de Justicia. Al fons, una porta vidrada guardada per un Agutzil. A la dreta, la que dona pas als reus. Ivan Petrovitch, en pellingots, s'acosta a la porta de la dreta amb intenció d'entrar.

ESCENA PRIMERA

L' AGUTZIL, IVAN PETROVITCH, *després* *un* ADVOCAT, *el* PRINCEP ABRESKOFF, PETUCHKUFF, FEDIA, PETRUCHINE, ISABEL, MAXA *y* PUBLIC

Agutzil. Alto; no's pot entrar.

Ivan Petrovitch. Còm que no? La lley diu que les sessions son publiques.

Se senten aplaudiments.

Agutzil. Us dic qu'ho han prohibit y prou. No us puc deixar passar.

Ivan Petrovitch. Ignorant! Com que no sabs amb qui parles...

Entra un advocat jove amb toga.

Advocat. (*A Ivan*). Qu'intervé en la causa vostè?

Ivan Petrovitch. No senyor; sò del públic. Però aquell ase de Cancerber no'm deix passar.

Advocat. Es qu'aquesta no ho es la porta del públic. Y ademés, si la sessió està acabantse, ja, home...

Al allunyarse s'atrevessa amb el Princep Abreskoff.

Ivan Petrovitch Ja ho se. Però, per mi, bé podien fer una diferencia...

Princep. (*Aixecantse d'un banc ahont descansava*). Faria'l favor de dirme en quin punt estàn del judici?

Advocat. En el deparlar els defensors. Actualment parla en Petruchine.

Se senten nous aplaudiments.

Princep. Y els acusats? Còm s'ho prenen?

Advocat. Amb una gran dignitat. Sobretot en Karenin y la seva senyora. Tothom diria que, més qu'acusats, son víctimes d'una societat mal organitzada. Tothom ho sent aixis, y per aqui ho ha agafat en Petruchine, l'advocat.

Princep. Y en Protassoff?

Advocat. Aquest es una altra cosa. Està exaltadíssim, molt neguitós. Es clar: amb la vida qu'ha dut!... Ha interromput al Fiscal una pila de vegades. Se veu que'ls nervis no l'aguanten.

Princep. Y com li sembla qu'acabarà això?

Advocat. No ho sé. Es molt dificil de predir. Tenim un jurat molt heterogeni... De totes maneres, podem donar ja per descartada l'agravant de premeditació Ara, en lo demés... (*Surt de la Sala un senyor. El Princep fa acció de volerhi entrar*). Desitja entrarhi?

Princep. Amb molt gust.

Advocat. (*Al Agutzil.*) Déixil passar... A mà esquerra trobarà cadira.

L'agutzil obra la porta y, mentres entra'l Princep, se veu que'l defensor parla.

Ivan Petrovitch. Per què es de l'aristocracia?... Jo ho soc de la del talent... que val molt mes!...

Advocat. Dispenseu.

S'en va tot depressa.

Petuchkoff. (*Entrant*). Hola, Petrovitch. Còm està això?

Ivan Petrovitch. Parla la defensa; però no deixen entrar.

Agutzil. Abaixin la veu; qu'això no es cap taberna.

Tornen a sentirse aplaudiments les portes s'obren y surten de la sala, advocats, públic, senyors y senyores.

Senyora. Que bé ha estat, eh? M'ha fet plorar.

Oficial. Tota una novela! Lo que jo no comprenc es com ella ha pogut estimar mai un home tan degradat.

S'obra l'altra porta y surten per ella els acusats, primerament l' Isabel y en Karenin, que s'allunyen, després en Fedia, que se avansa cap a primer terme.

Senyò. Calli, ara surten.

Aquest y l'Oficial s'allunyen.

Fedia. (*Acostantse a l'Ivan Petrovich.*) Me portes allò?

Ivan. Si aqui ho tens.

Entregantli dissimuladament un objecte.

Fedia. (*S'amaga l'objecte a la butxaca y fa l' acció d'anarsen*). Què bestieses! Quanta superfluítat y... vanitat! Qu'estúpit es tot això!

Prova en và altre cop, d'escapolirse.

Petuchcoff. (*Sortintli al pas*). Ja ha vist, eh? Tot anirà bé, si vosté a última hora no m' ho espatlla.

Fedia. Jo? No temi pas que badi boca. Què vol que'ls hi digués? No hi vull afegir ni un mot més.

Petuchcoff. Nò; de parlar ha de parlar... No tingui pór; jo ho veig casi guanyat. No ha de fer més que repetils'hi lo que m'ha dit a mi; si avui se'l judica, es, precisament, per que vosté no va suicidarse, es a dir, per que no va cometre aquell acte que les lleis civils y eclesiàstiques califiquen de crim.

Fedia. No diré ni una paraula.

Petuchcoff. Però, per què, home?

Fedia. Per que no vull, no vull dir rè... Lo únic que voldría saber ara, es, quin es el màximum de pena que's pot esperar?

Petuchcoff. Ja li he dit: el màximum fora deportaciò a Siberia.

Fedia. Quí hi sería deportat?

Petuchcoff. Home! vostè y la seva senyora.

Fedia. Y el mínimum?

Petuchoff. La penitencia qu'imposa l'Iglesia, a més de la disolució, s'entén... del segón matrimoni.

Fedia. Es a dir que se'm tornaría a encadenar amb ella, o més ben dit, que l'encadenaríen amb mi?

Petuchcoff. Qué hi farà? no hi hàat lre re-

mei... Però, calmis, home, creguim; digui allò y rès més. Ho sent?... Vaja, vingui, vingui. (*Aqui veu que molts els han escoltat y escolten*). Estic cansat y voldría reposar. Ara, que la sessió està suspesa, podem ferho tots dos. Lo essencial es que vostè estiga serè.

Fedia. De manera que no hi ha més solució qu'una o altra de les que m'ha dit?

Petuchcoff. (*Allunyantse*). Cap més.

Agutzil. (*A la gent*). Apàrtinse, no embrassin el pas.

Fedia. (*De per si*). Oh, sí!.. Acabém... (*Se treu un revolver y's clava una bala al cor. Tothom hi corre*). No rè, no es rè... Així s'haurà resolt tot! Isabel!... Isabel!... (*Cayent a terra*).

Acuden de tots cantons, públic, jutges, els procesats, els testimonis. L'Isabel, en primer terme; darrera d'ella la Maxa, en Karenin, Ivan Petrovitch y el Princep.

Isabel. Fedia, Oh! Què has fet?... Per què?...

Fedia. Perdónam... si no he pogut liberarte... Nó, no es per tú... nó... Es millor pera mi... estava... disposat... a ferho.

Isabel. Nó, nó... Vull que visquis. Oh, sí!...

Un metge s'aboca y escolta el cor del ferit.

Fedia. No'm cal metge per saber com estic... Victor, adeu... Maxa... ah!... massa tard!... (*Ploricant y després amb somris irónic*). Així.. aixi... així!...

TELO

ERRADES MES IMPORTANTS

Pags.	ratlla		Ha de dir
9	12	se yores	senyores
32	27	sparta	aparta
42	3	amén	aném
50	17	felitat	felicitat
56	16	hoy?	oy?
59	8	robámosla. . . .	robàrnosla
60	14	Vetho aquí . . .	Velhi aquí...
61	37	comprec	comprench
63	22	expexses	expénses
64	7	beetoven	Beetoven
64	23	impediment vritat? .	¿Vritat?

Obres dramàtiques del traductor

TEATRE D'AFICIONATS, un volúm de comedies y monòlecs.

COM LES FULLES, comedia en 4 actes, de Giacosa. (2.ª edició).

TRISTOS AMORS, comedia en 3 actes, de Giacosa (2.ª edicló).

EL MÉS FORT, comedia en 3 actes, de Giacosa.

PAPÁ MINISTRE, comedia en 3 actes, de Rovetta.

EL VANO, comedia en 3 actes, de Goldoni.

EL SORRUT BENEFACTOR, comedia en 3 actes, de Goldoni.

L'AVAR, comedia en 1 acte, de Goldoni.

LO DARRER HOSTE, quadro dramàtic, de Schmidt.

LA SENYORA X, drama en 4 actes, de A. Bisson.

LA GROPADA, drama en 5 actes, de Ostrovosky.

EL PA D'ALTRI, drama en 2 actes, de J. Turgueneff.

EL MORT EN VIDA, drama en 6 actes, de Tolstoi.

EN PREPARACIÓ

ELS CORBS, drama en 4 actes, de E. Becque.

L'OBRA DEL ODI, drama en 3 actes de J. Paulousky.

ELS FRUITS DE LA CIENCIA, comedia en 4 actes, de Tolstoi.

Preu: 1 pesseta - Núm. 104